

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานความคิดนำไปสู่กรอบในการทำวิจัย และเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาวิเคราะห์ อภิปรายผลการวิจัย จึงขอนำเสนอตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิจัยในชั้นเรียน

- 1.1 ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน
- 1.2 ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน
- 1.3 ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน
- 1.4 รูปแบบลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน
- 1.5 กระบวนการหรือขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน

2. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพการวิจัย

- 2.1 ความหมายของ “สมรรถภาพ” และ “สมรรถภาพการวิจัยทางการศึกษา”
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพนักวิจัยทางการศึกษา

3. แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียน

4. การพัฒนานวัตกรรม

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพในการทำวิจัยของนักวิจัยทางการศึกษา
- 5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการการวิจัยทางการศึกษา

1. การวิจัยในชั้นเรียน

1.1 ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน

เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน ที่ชัดเจนและเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งนักวิจัยได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

อัจฉรา สระวาดี (2540 : 15-17) ได้ให้ความหมายการวิจัยในชั้นเรียนว่า เป็นการวิจัยปฏิบัติการ (Action research) หรืออาจเรียกกันว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom

action research) โดยการวิจัยปฏิบัติการ เป็นการวิจัยที่ผู้ปฏิบัติงานมุ่งศึกษาทำความเข้าใจในงานหรือกิจกรรมในหน้าที่เพื่อค้นหาวิธีการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนางาน หรือกิจกรรมนั้น ส่วนการวิจัยการปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นการศึกษาค้นคว้าของครูซึ่งจัดว่าเป็นผู้ปฏิบัติงาน ในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา (Problem solving) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือกิจกรรมนักเรียนและคิดวิเคราะห์ (Critical thinking) เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน

นลินี วารี (25445 : 8) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนหมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้ เพื่อแก้ปัญหา พัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(Action research) โดยครูเป็นผู้ดำเนินการวิจัยและเป็นผู้ใช้ผลงาน

พิชัย ญาณศิริ (2545 : 31) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom action research) หมายถึงการทำงานเป็นระบบเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนา ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอนเพื่อให้ปัญหาหมดไป หรือทำสิ่งที่คืออยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น

วีรพล ฉลาดแย้ม (2544 : 11) ได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ การแสวงหาคำตอบของปัญหาหรือข้อสงสัยต่างๆ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยเป็นไปอย่างมีระบบ มีขั้นตอนในการดำเนินงานเพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องหรือเชื่อถือได้ ซึ่งจะต้องใช้ความรู้ความเข้าใจและความสามารถ มีความวิริยะอุตสาหะความละเอียดรอบคอบและคุณธรรม โดยยึดหลักการเป็นสำคัญ ผู้ปฏิบัติคือครู โดยนำปัญหาในการปฏิบัติงานมาเป็นหัวข้อวิจัยและผู้ใช้ผลการวิจัยคือครู เป็นการวิจัยที่ไม่เน้นการใช้สถิติอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ (2541 : 74-98) การวิจัยชั้นเรียนเป็นการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนและการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นการเข้าใจสภาพปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมหาวิธีการพัฒนาและสร้างนวัตกรรมที่เหมาะสมกับสภาพที่เป็นอยู่การส่งเสริมให้มีการวิจัยในชั้นเรียนมีประโยชน์ต่อครูหลายประการทั้งประโยชน์ในการแก้ปัญหาผู้เรียน การได้องค์ความรู้ใหม่ที่เหมาะสม การฝึกกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ

จิรพรรณ ปุณเกษม (2547 : 4) ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนว่า หมายถึง กระบวนการค้นคว้าหาความรู้ที่เชื่อถือได้ เพื่อนำผลของการค้นคว้ามาแก้ปัญหาหรือตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ

ขจิต ฝอยทอง (2543 : 36) ได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนคือ การวิจัยที่ครูผู้สอนในวิชานั้นๆทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนของตน มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ และนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2544 : 19) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom research) หมายถึงการวิจัยโดยครูผู้สอน เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ครูรับผิดชอบโดยเริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น และจบด้วยการใช้นวัตกรรม (Innovation) แก้ปัญหา

ชัยพจน์ รักรงาน (2539 : 38-39) ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน คือ การศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียนเพื่อการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนทั้งในส่วนหลักสูตร วิธีสอน การจัดกิจกรรม สื่อการสอน แบบฝึก รวมทั้งการวัดและประเมินผลเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนและคุณภาพการเรียน

สมบัติ บุญประคม (2545 : 34) ได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน คือ การวิจัยประเภทหนึ่งซึ่งใช้กระบวนการปฏิบัติอย่างมีระบบ ผู้วิจัยและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และวิเคราะห์วิจารณ์ผลการปฏิบัติการโดยใช้วงจร 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การลงมือกระทำจริง การสังเกต และการสะท้อนผลการปฏิบัติ การดำเนินการจะต้องทำต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนเข้าสู่วงจรใหม่ จนกว่าจะได้ข้อสรุปที่แก้ไขปัญหา ได้จริง หรือสภาพการณ์ของสิ่งที่ศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ธีระ รุญเจริญ (2546 : 147) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่ครูสอนศึกษาค้นคว้า แก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

ชาติรี สำราญ (2544 : ๗) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ การทดลองยุทธวิธีใหม่ๆ ในการแก้ปัญหของครูที่คิดค้นขึ้นมา เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติ แต่หวังให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งครูและเด็กนักเรียนมากที่สุด

วรรณวิไล พันธุ์สีดา (2544 : 6) กล่าวว่า การวิจัยชั้นเรียน คือ กระบวนการที่ครูศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบ

ปราณี นุ่นน้อย (2540 : 27) อธิบายว่าการวิจัยในชั้นเรียน คือการแก้ปัญหา พัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอน โดยนำเอาสิ่งที่สอน ที่เป็นปัญหาหรือที่ ต้องการพัฒนามาทำวิจัย ปัญหาที่จะนำมาทำการวิจัยคือ ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนในบริบทของชั้นเรียน ครูจะนำปัญหานั้นมาดำเนินการด้วยกระบวนการวิจัย ศึกษาค้นคว้านวัตกรรม หรือวิธีการมาทดลองแก้ปัญหาหรือพัฒนาจนกว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาหรือพัฒนานักเรียนได้ประสบความสำเร็จ

กรมวิชาการ (2542 : 7) ให้ความหมายการวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ กระบวนการที่ครูศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ตนเองรับผิดชอบ

คงศักดิ์ ธาตุทอง (2544 : 40) ให้ความหมายการวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ กระบวนการแสวงหาความรู้อันเป็นความจริงที่เชื่อถือได้ ในเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนในบริบทของชั้นเรียน เป็นได้ ทั้งการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนากิจกรรมต่างๆของโรงเรียน เป็นการวิจัยที่มีประโยชน์ในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง และเป็นการวิจัยที่ช่วยพัฒนาวิชาชีพครู งานวิจัยที่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากที่สุดก็คือวิจัยโดยครูผู้สอนเอง

เกษร ทองเสน (2547 : 6) ให้ความหมายการวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนคือ กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบของครูที่ศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

โยภา ศรีงาม (2548 : 12) การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการที่ครูศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่รับผิดชอบอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นการศึกษาและวิจัยควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยการคิดค้นนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

บุษณี อูระวรรณ (2550 : 12) การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่ได้มาซึ่งความรู้ โดยมีครูเป็นผู้วิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

เมื่อประมวลความหมายทั้งหมดแล้วสรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การที่ครูผู้สอนคิดค้นวิธีการ เทคนิค นวัตกรรม หรือหาแนวทางต่างๆ เพื่อมาแก้ปัญหาหรือพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนเอง ซึ่งผู้สอนได้นำวิธีการที่คิดค้นขึ้นมาเหล่านั้น มาจัดเป็นระบบระเบียบและขั้นตอนการดำเนินการที่เหมาะสม แล้วใช้แก้ปัญหาในการเรียนการสอนในชั้นเรียนจนเป็นผลสำเร็จ ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการในการเรียนรู้ ได้เป็นอย่างดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

1.2 ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน

ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดการศึกษาในหลายๆ ด้าน โดยนักการศึกษาหลายคน ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ดังนี้

และผลการทำงาานนั้นล้วนมีความหมาย และคุณค่าสำหรับครูในการพัฒนานักเรียน ผลจากการทำวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูได้ตัวบ่งชี้ที่เป็นรูปธรรมของผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน อันจะนำมาซึ่งความรู้ในงานและความปีติสุขในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องของครู และเป็นທີ່คาดหวังว่าเมื่อครูผู้สอนได้ทำการวิจัยควบคู่ไปกับการปฏิบัติการสอนอย่างเหมาะสมแล้วจะก่อผลดีต่อตัวครู วงการศึกษาและวิชาชีพครูอย่างน้อย 3 ประการคือ

1. นักเรียนจะมีการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. วงวิชาการศึกษามีข้อความรู้และ/หรือนวัตกรรม ทางการจัดการเรียนการสอนที่เป็นจริงเกิดมากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อเพื่อนครู ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก
3. วิถีชีวิตของครู หรือวัฒนธรรมในการทำงานของครูจะพัฒนาไปสู่ความเป็นครู “มืออาชีพ” (Professional teacher) มากขึ้นทั้งนี้เพราะครูนักวิจัย จะมีคุณสมบัติของการเป็นผู้แสวงหาความรู้ หรือผู้เรียนในศาสตร์การสอนอย่างต่อเนื่อง และมีชีวิตชีวาจนในที่สุดจะเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจที่กว้างขวาง และลึกซึ้งในศาสตร์และศิลป์แห่งการสอน เป็นครูที่มีความรู้ความสามารถในการสอน สามารถที่จะสอนนักเรียนให้พัฒนาก้าวหน้าในด้านต่างๆ ในหลายบริบท หรือที่เรียกว่าครูรอบรู้หรือครูปรมาจารย์ (Master teacher) ซึ่งถ้ามีครูนักวิจัยจำนวนมากขึ้นจะช่วยให้การพัฒนาวิชาชีพครูเป็นไปอย่างสร้างสรรค์และมั่นคง

วันเพ็ญ วรวงศ์พงศา (2546 : 18) การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการแก้ปัญหาของผู้ปฏิบัติงาน การค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาคือ เป็นทักษะที่สามารถเรียนรู้และพัฒนาได้โดยผู้ปฏิบัติงานทุกคน เป็นการพัฒนาความสามารถของบุคคลโดยการฝึกหัด ถือได้ว่าเป็นการพัฒนาการปฏิบัติ

ศักดิ์ดา อุปถมาใต้ (2544 : 10-11) กล่าวว่า ครูมีภาระกิจอันสำคัญที่จะต้องรับผิดชอบในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา โดยไม่จำกัดสถานที่เวลาและโอกาส ตามนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นครูต้องพัฒนารูปแบบและเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่อย่างต่อเนื่องและหลากหลายให้สนองตอบความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลาย จึงนับเป็นปัญหาที่ยุ่ยากสำหรับครู แต่ถ้าครูมีทักษะการคิดที่เป็นระบบครบวงจรสำหรับการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนด้วยการนำเอากระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ ก็จะช่วยให้ครูได้เข้าใจปัญหาในชั้นเรียนได้อย่างลึกซึ้ง ตรงสภาพที่เป็นจริง สามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดคุณลักษณะ

ที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรอีกทั้งครูยังสามารถใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือในการศึกษาประเด็นปัญหาอื่น ๆ ที่ตามมาอีกมากมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักพัฒนาระบบบริหารสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 121) ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหาหรือพัฒนาการดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเก็บรวบรวมข้อมูลการสรุปผลการแก้ปัญหาหรือพัฒนาและรายงานผลการเรียนรู้ และการนำไปประยุกต์ใช้

อรุณศรี อันทนศิริชัย (2544 : 72) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญไม่เฉพาะต่อผู้สอนในการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง แต่มีความสำคัญต่อผู้เรียน หากมีการนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ตามความต้องการ ความถนัด ความสนใจ และอย่างเต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้การที่ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถและมีพื้นฐานที่ดีในการทำวิจัย จะทำให้ผู้สอนจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสามารถทำให้กระบวนการวิจัยไปสู่ผู้เรียนได้ช่วยในการทำกิจกรรมต่างๆ กล่าวคือ ให้นักเรียนมีการวางแผนทำงานหรือกิจกรรม ปฏิบัติจริง และเสนอผลการทำงานหรือกิจกรรม

พยุหศักดิ์ จันทรสุรินทร์ (2541 : 11) กล่าวว่า การพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนเปรียบเสมือนลมหายใจที่เป็นของชีวิต ยิ่งในยุคที่การศึกษาไทยอยู่ในท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในแง่บวกและแง่ลบ อันมีผลเชื่อมโยงมาจากบริบทสังคมโลก การวิจัยจะเข้ามามีส่วนช่วยให้การพัฒนาการศึกษาให้สามารถก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคงและสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้อย่างมีศักดิ์ศรี

กรมวิชาการ (2542 : 3) ได้ให้ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียนเกิดจากความคิดพื้นฐาน คือ การบูรณาการวิธีการปฏิบัติงานกับการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติโดยมีความสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการพัฒนาหลักสูตรและการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนด้วยการวิจัย
2. เป็นการพัฒนาวิชาชีพครู
3. เป็นการแสวงหาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติ
4. เป็นการส่งเสริม สนับสนุนความก้าวหน้าของการวิจัยทางการศึกษา

เกษร ทองเสน (2547 : 7) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญต่อครูในการพัฒนาการเรียนการสอน ให้นักเรียนมีคุณภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

รัฐธา มานัส (2550 : 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่า เมื่อครูผู้สอนได้ทำการวิจัยในชั้นเรียนควบคู่ไปกับการปฏิบัติการสอนแล้วจะเกิดผลดีดังนี้ นักเรียนมีการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ วงวิชาการเกิดความรู้, นวัตกรรมใหม่ และวิถีชีวิตของครูพัฒนาไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ

บุษณี ฐระวรรณ (2550 : 14) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญต่อครูผู้สอนในการพัฒนาการเรียนการสอน ให้นักเรียนมีคุณภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวิจัยนอกจากจะมีบทบาทต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการแล้ว ยังมีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถนำผลที่เกิดจากการวิจัยในชั้นเรียนมาขอเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นได้

จากแนวคิดและความเห็นต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน มีความสำคัญทั้งต่อตัวครูผู้วิจัย ต่อวงการการศึกษา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อตัวผู้เรียน ซึ่งการวิจัยในชั้นเรียนนั้นจะเป็นนวัตกรรมที่ทำให้ ครูผู้สอนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ในการเรียนการสอน จนทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการในการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพและครูผู้สอนเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในบริบทต่างๆ ของการเรียนการสอนจนทำให้วงการศึกษามีการพัฒนา และวิชาชีพครูมีความเชื่อถือต่อสังคม

1.3 ประโยชน์การวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดการศึกษา ในหลายๆด้านโดยนักการศึกษาหลายคนได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ดังนี้

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2544 : 19) กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยดังนี้

1. ช่วยให้เกิดความรู้ใหม่ๆทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ
2. ช่วยพิสูจน์หรือตรวจสอบความถูกต้องของกฎเกณฑ์ หลักการ หรือทฤษฎี
3. ช่วยให้เห็นใจสถานการณ์ ปรัชญาการณ และพฤติกรรมต่างๆ
4. ช่วยพยากรณ์สถานการณ์ ปรัชญาการณ และพฤติกรรมต่างๆ
5. ช่วยแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
6. ช่วยวินิจฉัยและตัดสินใจอย่างเหมาะสม
7. ช่วยปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

8. ช่วยพัฒนาสภาพความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตได้ดียิ่งขึ้น

9. ช่วยตรวจสอบและประเมินผลงาน

ชัยพจน์ รัถงาม (2539 : 38-39) กล่าวว่า การวิจัยจะช่วยปรับปรุงด้านวิชาชีพครู และครูผู้สอนที่ทำการศึกษาและทดลองงานวิจัยกันอย่างจริงจังแล้วจะทำให้เกิดความก้าวหน้าในการสอน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติรวมทั้งเกิดความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อวงการศึกษามาก เพราะคุณค่าหรือผลงานจากการคิดค้นนวัตกรรมทางการศึกษาขึ้นมาใช้ได้นั้น จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคลากร และหน่วยงานทางการศึกษาดังนี้

1. นักเรียนในชั้นเรียนมีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน บางคนเรียนรู้ได้เร็ว ก็ไม่สร้างปัญหาให้กับครูผู้สอน แต่นักเรียนที่เรียนรู้ช้าและครูยังใช้การสอนแบบเดียวกัน นักเรียนกลุ่มนี้จะตามไม่ทันและอาจสร้างปัญหากับครู โรงเรียน และสังคมส่วนรวม การที่ครูไม่วางเฉยแต่พยายามวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา คิดหาทางแก้ปัญหาโดยการวิจัยในชั้นเรียน ตั้งแต่เริ่มคิดปัญหาการวิจัย หาทางแก้ไขปัญหานั้นจนกระทั่งถึงการนำปัญหาที่พบไปใช้ เมื่อครูได้ผลการวิจัยและนำไปใช้ในชั้นเรียนผลที่ได้ดีอยู่กับนักเรียนที่ได้รับการแก้ปัญหา ทำให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เดิมโตก้าวหน้าเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม

2. ครูมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ คือมีการวางแผนการทำงานได้แก่ การวางแผนการสอน เลือกวิชาสอนที่เหมาะสม ประเมินการทำงานเป็นระยะ โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนว่าจะทำอะไร กับใคร ที่ไหน เมื่อไร ด้วยเหตุผลอะไร และทำให้ทราบผลการกระทำว่าบรรลุเป้าหมายเพียงใด ได้ผลอย่างไร โดยการทำการวิจัยในชั้นเรียนของครูจะสังเกตว่าผลการวิจัยของครูนั้นแก้ปัญหาได้หรือไม่ ทำให้ครูเพิ่มความระมัดระวังต่อการสอน ได้เรียนรู้ว่าทฤษฎีการสอนที่นำไปสู่การปฏิบัติเป็นอย่างไร สิ่งเหล่านี้เป็นการพัฒนาการสอนของครูให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นการพัฒนาไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพได้

3. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มครูในโรงเรียนมากขึ้น ทั้งบุคคลในหมวดวิชา และระหว่างหมวดวิชาตั้งแต่การร่วมกันคิดหาปัญหา การวิเคราะห์หาสาเหตุ การเขียนรายงาน เพราะครูในโรงเรียนมีความถนัดหรือมีความชำนาญต่างกัน ถ้าได้ระดมสรรพกำลังจากความถนัดของแต่ละบุคคลแล้วจะทำให้งานวิจัยมีคุณภาพยิ่งขึ้น

4. ประโยชน์ต่อวงการศึกษ ผลงานวิจัยชั้นเรียนที่ดีจะได้รับการเผยแพร่ แล้วจะเป็นการกระตุ้นให้มีการพัฒนางานวิจัยอย่างไม่หยุดยั้งภาพลักษณ์ของผู้มีอาชีพครูจะดีเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง จากการทำงานอย่างเป็นระบบ

สุชาติ ตั้งใจ (2545 : 17) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีประโยชน์โดยตรง ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในการสอน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น นักเรียนเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้รับความรู้จากครูมาเป็นผู้ร่วมค้นคว้าความรู้ และครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนซึ่งเป็นหน้าที่หลักมาเป็นนักวิจัยเพื่อแก้ปัญหา และผลจากการวิจัยในชั้นเรียนทำให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งนักเรียน ครู ในโรงเรียนและการพัฒนาวิชาการ

นลินี วารี (2545 : 9) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาวิชาชีพครู นั่นคือช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ครูได้พัฒนาตนเองทางด้านวิชาการผลการวิจัยมีประโยชน์ต่อการบริหารให้มีประสิทธิภาพ และนอกจากนั้นครูยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในการขอเลื่อนตำแหน่งของครูให้สูงขึ้น

วีระพล ฉลาดแย้ม (2544 : 10-11) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยปรับปรุงด้านวิชาชีพครูและครูผู้สอนที่ทำการศึกษา หรือทดลองงานวิจัยแล้วจะทำให้เกิดความก้าวหน้าในการสอน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมทั้งเกิดความรู้ความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง และยังสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อวงการศึกษ เพราะคุณค่าของผลงาน นวัตกรรมที่คิดค้นได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลและหน่วยงานทางการศึกษา

รัฐฐา มานัส (2550 : 18-19) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีประโยชน์ทั้งต่อผู้เรียน ครู โรงเรียน และวงการศึกษาดังนี้

1. ต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอยู่ในระดับที่พอใจ และปัญหาอื่นลดน้อยลง
2. ต่อครูทำให้ครูมีการทำงานอย่างเป็นระบบ ทำให้เกิดการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดกับการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ต่อโรงเรียน ทำให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมีการระดมสรรพกำลังจาก ความถนัดทำให้งานวิจัยมีคุณภาพ เกิดการสร้างเครือข่ายทางวิชาการ
4. ต่อวงการการศึกษา ทำให้เกิดการนำเอาผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้กับผู้เรียนของตนเอง กระตุ้นให้เกิดผลงานทางวิชาการอย่างหลากหลาย

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนนั้นมีต่อทั้งบุคลากร ผู้เรียนและองค์การ เพราะการวิจัยในชั้นเรียนนั้นจะทำให้ครูผู้สอนเกิดความรู้ความเข้าใจจนสามารถผลิตนวัตกรรมใหม่ๆ และรู้แนวทางวิธีการที่ถูกต้องในการที่จะนำมาพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนบังเกิดผลดีต่อผู้เรียน ซึ่งผลดีที่เกิดกับผู้เรียนนั้นจะส่งผลไปยังองค์การและวงการศึกษาด้วย

1.4 รูปแบบลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน

สุชาติ ตั้งใจ (2545 : 18-19) กล่าวว่า การวิจัยแบ่งเป็นหลายประเภท ถ้าแบ่งตามขอบเขตของการสรุปและการนำไปใช้ อาจแบ่งออกเป็นการวิจัยบริสุทธิ์ (Pure research) การวิจัยประยุกต์ (Applied research) และการวิจัยปฏิบัติการ (Action research) หากแบ่งตามลักษณะของงานวิจัยสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical research) และการวิจัยเชิงปรัชญา (Philosophical research) เป็นการวิจัยที่มีลักษณะคล้ายๆ กัน คือเป็นการวิจัยเอกสาร อาศัยการค้นคว้าจากหลักฐานที่มีอยู่ในห้องสมุด หรือแหล่งเอกสารอื่นๆ แต่ข้อแตกต่างอยู่ที่ว่าการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์เป็นการค้นคว้าหลักฐานของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ส่วนการวิจัยเชิงปรัชญาเป็นการค้นหาแนวคิดจากเอกสารหรือข้อเขียนที่ปรากฏ

2. การวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาให้ได้ความจริงของสภาพการที่เป็นอยู่ โดยผู้วิจัยไม่ได้กระทำการอะไรที่จะเป็นผลให้สภาพการณ์อันนั้นแตกต่างออกไป การวิจัยเชิงบรรยายจะทำให้ได้ข้อมูล และข้อสรุปว่าอะไรเป็นอะไร แต่จะไม่ได้ข้อสรุปที่ว่าอะไรเป็นสาเหตุของอะไร

3. การวิจัยที่เป็นการศึกษารายกรณี (Case study research) เป็นการติดตามศึกษาพฤติกรรม หรือเหตุการณ์ในชีวิตของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือการติดตามภาระหน้าที่ หรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสถาบันใดสถาบันหนึ่ง โดยเฉพาะ เป็นการศึกษาระยะยาว โดยเฉพาะกรณีรวมเอาลักษณะของการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์เข้ามารวมกับการสังเกตพฤติกรรม ปัจจุบันประกอบด้วย การศึกษาเฉพาะกรณีที่ใช้ในโรงเรียน มักจะศึกษาเด็กที่เป็นปัญหา เพื่อหาทางช่วยเหลือ แต่บางครั้งอาจใช้ในแง่อื่นได้เช่นการศึกษาคำเนินงานด้านใดด้านหนึ่ง โดยเฉพาะของโรงเรียนเพื่อที่จะทราบสาเหตุแห่งปัญหาและหาทางแก้ไข

4. การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) เป็นการวิจัยที่มีคุณค่ามาก เพราะเป็นการวิจัยที่สามารถนำไปสู่ความรู้ใหม่ได้ โดยเฉพาะการตั้งทฤษฎีใหม่หรือวิธีการใหม่ ในการวิจัยเชิงทดลองผู้วิจัยจะต้องทำการควบคุมตัวแปรต่างๆ โดยตรง คือควบคุมตัวแปรต่างๆ

ให้เหลือไว้เฉพาะตัวแปรที่ต้องการเปรียบเทียบ ต่อจากนั้นก็มีการจัดการกับกลุ่มทดลอง แล้ววิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นอันเป็นผลจากการทดลอง ไม่ใช่ผลที่เกิดเองตามธรรมชาติ

พิชัย ญาณศิริ (2545 : 40) การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่ไม่เน้นแบบแผน (Informal research) แต่เน้นการลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนในสถานการณ์จริง ทำอย่างรวดเร็วทันที่ทันควัน ครูทุกคนสามารถทำวิจัยได้โดยไม่ต้องกังวลว่าวิธีดำเนินการวิจัยใช้ผิดหลักวิชา เพราะเมื่อใดก็ตามที่ทำวิจัยแล้วปัญหาในห้องเรียนหมดไป ก็ไม่ต้องวิตกหรือสงสัยว่าวิธีการที่ครูเลือกมาแก้ปัญหา นั้นสามารถแก้ปัญหาได้จริงหรือไม่ ไม่ต้องกลัวคำวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับระเบียบวิจัย ด้วยเหตุผลที่ว่าการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนคือการลงมือแก้ปัญหา ไม่ใช่การสร้างหรือทดสอบความแข็งแกร่งของทฤษฎี

พิชิต อุทธิจัญญ (2547 : 4) กล่าวว่า การดำเนินการวิจัยจะใช้หลักการของการมีส่วนร่วม มีความเป็นกัลยาณมิตร อิสระ มีความเสมอภาคทางความคิด โดยมีอาจารย์เป็นศูนย์กลางของกระบวนการวิจัยคือการเป็นเจ้าของ ของการวิจัยเรื่องนั้นๆ และดำเนินไปพร้อมกับการเรียนการสอนตามปกติ องค์ประกอบของการวิจัย มี 3 ส่วน ประกอบด้วย 1. Input ปัญหาการวิจัย คือต้องมีโจทย์ แบ่งเป็น โจทย์ปัญหาการเรียนรู้ และ โจทย์ปัญหาการวิจัย 2. Process กระบวนการวิจัย และ 3. Output ผลการวิจัย แบ่งเป็น 2 รูปแบบคือ 1. มุ่งทำความเข้าใจปัญหาการเรียนรู้หรือสถานการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน การวิจัยแบบนี้เรียกว่า การวิจัยเพื่ออธิบายหรือวิเคราะห์ธรรมดา 2. การวิจัยที่มุ่งปฏิบัติการแก้ไขพัฒนาผู้เรียนต้องหามวัตกรรม การวิจัยแบบนี้เรียกว่าการวิจัยกึ่งทดลอง และได้แบ่งประเภทของการวิจัยเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย

1. การวิจัยแบบลูกทุ่ง ไม่เน้นวิชาการมีความยืดหยุ่นมีสาระต้องปฏิบัติจริง
2. การวิจัยแบบลูกกรุง เป็นแบบกึ่งวิชาการมีความเป็นระบบมากขึ้น
3. การวิจัยแบบสากล เป็นการวิจัยเชิงวิชาการ

หลักการงานวิจัยในชั้นเรียนต้องถือว่าภาระงานสอนเป็นงานหลัก แต่ดำเนินงานวิจัยเป็นงานหลักงานสอนจะเสีย การวิจัยเป็นงานเสริมเพิ่มคุณภาพ ทำวิจัยตามสภาพจริง ไม่ให้เกิดความยุ่งยากกับภาระงานสอน สอดแทรกให้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ให้นึกถึงประโยชน์หรือคุณค่าต่อผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ มีความเมตตา ห่วงใยและเป็นกัลยาณมิตร ต่อศิษย์ และใช้เคล็ดลับ “แปดอย่าง” คือ

1. อย่าทำให้ยาก
2. อย่าทำให้ยุ่ง
3. อย่าทำให้ใหญ่ ทำเรื่องใหญ่มาก

4. อย่าทำให้ยาวอย่าใช้เวลานาน
5. อย่าทำให้แยกคือแยกการวิจัยกับการเรียนออกจากกัน
6. อย่าทำเรื่องไกลตัวควรทำเรื่องที่เราสอน
7. อย่ามัวทำเลขซึ่งจะไม่ได้นำไปแก้ปัญหา
8. อย่าหยุดทำเลข เพราะวงจรวิจัยสามารถทำได้ต่อเนื่อง

บัญชา อึ้งสกุล (2539 : 63-64) และวีรพล จลาตรัมย์ (2544 : 15-16) ได้จำแนกรูปแบบของการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ ศักดิ์ดา อุปณาใต้ (2544 : 18) ออกเป็น 5 รูปแบบดังนี้

1. การวิจัยสำรวจ เป็นการวิจัยเพื่อหาคำตอบ โดยไม่กำหนดกฎเกณฑ์อะไรมากมาย เพื่อสำรวจประเด็นที่อยากรู้ แล้วออกแบบการวิจัยเพื่อหาคำตอบนั้นๆเป็นการศึกษาลักษณะความเป็นจริงตามสภาพในเรื่องต่างๆ เพื่อมุ่งรวบรวมข้อมูลและรายงานลักษณะที่อยู่ในสภาพการณ์นั้นๆ เช่นสำรวจทัศนคติของนักเรียน สำรวจอาชีพผู้ปกครอง สำรวจโรงเรียนในชุมชน และสำรวจปัญหาการเรียนการสอน เป็นต้น
2. การวิจัยหาความสัมพันธ์ เป็นการศึกษาค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ตั้งแต่สองตัวแปรขึ้นไป เช่น ศึกษาหาวิธีการสอนของครูกับผลการเรียนของนักเรียน หรือศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนกับเจตคติต่อการเรียนของนักเรียน เป็นต้น
3. การวิจัยเปรียบเทียบ มีลักษณะคล้ายกับการวิจัยสองแบบแรก โดยในช่วงสถิติที่ใช้สำหรับการวิจัยเปรียบเทียบนั้น จะหาความสัมพันธ์เป็นการแสดงว่าตัวแปร 2 ตัวสัมพันธ์กันหรือไม่ มีอิทธิพลต่อกันหรือไม่ จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นการศึกษาเหตุและผลทางการศึกษา ในกรณีที่ไม่สามารถศึกษาด้วยการทดลอง เช่น การศึกษาว่าอะไรเป็นสาเหตุให้นักเรียนสอบตกซ้ำชั้น การศึกษาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนทะเลาะวิวาทกัน เป็นต้น
4. การวิจัยแบบทดลอง เป็นการวิจัยที่มีลักษณะเป็นการทดลองที่เป็นวิธีการที่นักจิตวิทยาหรือนักพฤติกรรมศาสตร์นำมาใช้เพื่อทดลองพฤติกรรมของมนุษย์และสัตว์ ด้วยการทดลองกับหนูตะเภา กล่าวคือ มีการกำหนดกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง ซึ่งในทางสังคมศาสตร์มักมีจุดอ่อนมาก เกี่ยวกับการควบคุมตัวแปรเพราะมนุษย์ไม่เหมือนสัตว์อื่น ๆ ซึ่งการทำวิจัยแบบทดลอง ตัวแปรที่ผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดค่าเรียก ตัวแปรอิสระ ส่วนตัวแปรที่เป็นผลตามมาเรียกว่า ตัวแปรตาม เพราะมีค่าเปลี่ยนแปลงไปตามค่าของตัวแปรอิสระ ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจจะทำให้ตัวแปรตามก็อาจจะทำให้ตัวแปรตามเปลี่ยนแปลงได้ แต่ผู้วิจัยสามารถควบคุมไม่ให้มีค่าเปลี่ยนแปลง เรียกว่า ตัวแปรควบคุม

5. การวิจัยเชิงทดลองและพัฒนา เป็นการวิจัยที่ใช้เด็กกลุ่มเดียว ไม่ต้องไปเปรียบเทียบวิธีสอนแบบดั้งเดิมกับแบบใหม่ แต่จะคิดวิธีสอนแบบใหม่ขึ้นมาแล้วทำการสอนตามวิธีการสอนแบบใหม่ดังกล่าว สอนเสร็จแล้วทำการสำรวจพิจารณาคุณภาพพื้นฐานปัญหา นำมาปรับปรุงใหม่แล้วสอนเด็กกลุ่มเดิมในบทเรียนต่อไปประยุกต์ไปเรื่อย ๆ ซึ่งถ้าครูนำไปใช้ในโรงเรียนโดยศึกษาหลักการ วิธีการให้ดี จะเป็นการพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ กิจกรรมการเรียนการสอน นับเป็นวิธีที่เหมาะสมกับการวิจัยการพัฒนาการเรียนการสอนมากที่สุด

ขจิต ฝอยทอง (2543 : 37) ได้ให้ทัศนะว่า การวิจัยในชั้นเรียนต่างไปจากการวิจัยโดยทั่วไปว่า การวิจัยในชั้นเรียนครูผู้สอนเป็นผู้วิจัยเอง ผู้ทำวิจัยอาจนำผลการวิจัยที่มีอยู่แล้วมาพัฒนาและวิจัยใช้กับชั้นเรียนของตน (Research consumer) ส่วนการวิจัยทั่วไปผู้วิจัยจะต้องสร้างความรู้ใหม่ (New Knowledge)

รัตนา ศรีเหรียญ (2547 : 27) กล่าวว่า การวิจัยชั้นเรียน เป็นการวิจัยที่เกิดจากการศึกษาโดยครูซึ่งเป็นผู้อยู่ในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในห้องเรียน ในขณะที่ทำกิจกรรมการเรียนการสอนช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งแล้วทำการเขียนรายงานผลการศึกษาออกมาในรูปแบบของงานวิจัยในชั้นเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในครั้งต่อไป ดังนั้นการวิจัยชั้นเรียนจึงมีลักษณะดังนี้

1. เป็นงานวิจัยที่มุ่งค้นหารูปแบบ และวิธีการที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน
2. เป็นงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของตัวผู้เรียนและประสิทธิภาพของครูผู้สอน
3. เป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษา สำนวณสภาพที่ปรากฏตามตามความต้องการความคิดเห็นและความสนใจของบุคคลในห้องเรียน

สรุปได้ว่า จากรูปแบบและลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน ที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ข้างต้นจะเห็นได้ว่ารูปแบบและลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนนั้น ไม่ได้จำกัดตายตัวลงไปว่าเป็นอย่างไรจึงจะเป็นรูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้อง แต่ก็พอจะสังเกตได้ว่า รูปแบบและลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหาและจุดมุ่งหมายเฉพาะที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ทั้งนี้ก็เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ ไปพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ จนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างดีและมีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของสังคม

1.5 กระบวนการหรือขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน

ปัญชา อิงสกุล (2539 : 64) กล่าวถึงกระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียนที่สำคัญ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัญหาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อหาลักษณะของปัญหา และนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษา หรือเปรียบเทียบผลของการใช้นวัตกรรม การศึกษาภายหลัง

2. การออกแบบนวัตกรรมในด้านต่อไปนี้

2.1 โครงสร้าง/ส่วนประกอบ เช่นนวัตกรรมนี้ควรประกอบด้วยคู่มือครู กิจกรรมและสื่อ เครื่องมือวัดพฤติกรรม แบบทดสอบ เป็นต้น

2.2 ลักษณะของนวัตกรรม เช่น บอกลักษณะของแนวคิด / ทฤษฎีที่นำมาพัฒนา บอกลักษณะของนวัตกรรม สื่อ และเครื่องมือที่ใช้ เป็นต้น

2.3 ลักษณะของการนำไปใช้ เช่น มีการอบรมครู มีการวัดหรือการทดสอบ นักเรียนก่อนหรือหลังการใช้ช่วงเวลาประมาณ 1 ภาคเรียน เป็นต้น

3. การสร้าง หรือพัฒนานวัตกรรมตามแนวหรือกรอบของรูปแบบนวัตกรรมที่กำหนดไว้

4. การทดลอง แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

4.1 การนำนวัตกรรมไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กเพื่อ ตรวจสอบคุณภาพของตัวนวัตกรรม เพื่อปรับปรุงในแต่ละส่วน เช่นการลำดับขั้นตอนของ เนื้อหาวิชา ความเป็นไปได้ของกระบวนการ ความถูกต้องของเนื้อเรื่อง ความเหมาะสมกับ สถานการณ์จริง เป็นต้น

4.2 การนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสถานการณ์จริง เป็นการ ทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของนวัตกรรมนั้นเพื่อการพัฒนาต่อไป

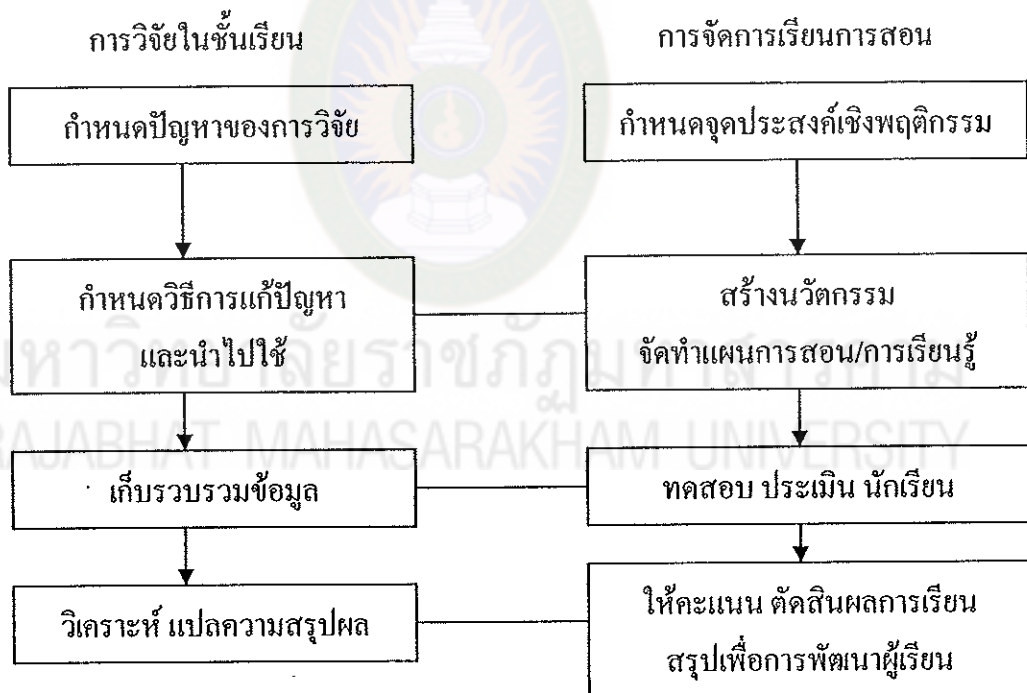
5. การประเมินผล ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิควิธีเดียวกันกับการ ศึกษา สภาพปัญหา การเก็บข้อมูลทำเป็นระยะๆ ในระหว่างการทดลองและเมื่อจบสิ้นการทดลองแล้ว ข้อมูลที่ได้ จะนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับข้อมูลพื้นฐานก่อนใช้นวัตกรรม เพื่อเป็นข้อสรุปและ ยืนยันประสิทธิภาพของนวัตกรรมนั้น ถ้าผลการทดลองสามารถลดหรือแก้ปัญหาได้ก็แสดงว่า นวัตกรรมนั้นมีคุณค่า และนำไปขยายผลได้โดยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อไป

วีระพล ฉลาดเยี่ยม (2544 : 30) กล่าวว่าในการทำการวิจัยในชั้นเรียนอาจยึดหยุ่น ได้ทั้งก่อนผู้ค้นคว้าวิจัยและเขาเห็นว่ากระบวนการทำการวิจัยในชั้นเรียนที่ชัดเจนนั้นควรมี ขั้นตอนดังนี้

1. สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน

2. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดรูปแบบและวิธีการที่ใช้แก้ปัญหา
4. ออกแบบงานวิจัย
5. สร้างและพัฒนาเครื่องมือ
6. การเก็บและรวบรวมข้อมูล
7. วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย
8. เขียนรายงานและเผยแพร่งานวิจัย

อรุณศรี อนันตรศิริชัย (2544 : 69-70) ได้กล่าวว่า หากผู้สอนพิจารณาด้วยความเข้าใจในขั้นตอนสำคัญของการวิจัยแล้ว จะตระหนักว่าในวิชาชีพครูนั้นตนเองได้ทำการวิจัยแล้ว หลายขั้นตอนดังแผนภาพตัวอย่าง เพียงแต่มีจุดอ่อนหรือขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในกระบวนการและขั้นตอนของการวิจัย

แผนภูมิที่ 1 กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน กับการจัดการเรียนการสอน

ที่มา : อรุณศรี อนันตรศิริชัย. 2544 : 69-70

รัตนา ศรีเหรียญ (2547 : 26) กล่าวว่า เนื่องจากการวิจัยในชั้นเรียนเป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ที่ใช้เพื่อการศึกษาสภาพที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการ จึงมีหลักการและแนวคิดดังนี้

1. เป็นการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียน
2. เป็นการหาแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร วิธีสอน การจัดกิจกรรม สื่อ แบบฝึก และวิธีการวัดและประเมินผล

3. เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน

นลินี วารี (2545 : 19-21) เสนอแนวทางในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามแนวคิดกระบวนการเชิงระบบ (System approach) ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา การสำรวจปัญหา / ความต้องการ รู้ว่าปัญหาคืออะไร มีขอบเขตเพียงใด ถ้าไม่แก้จะเกิดอะไรตามมา อะไรคือสาเหตุ ในแต่ละสาเหตุมีแนวทางแก้ไขอย่างไร จะเลือกแก้ไขปัญหาวะไรก่อนและโดยวิธีใด และที่สำคัญมากๆคือ กระชั้น มีขนาดเล็ก สามารถแก้ปัญหเองได้ เวลาคิดให้คิดถึง นักเรียน ครู วิธีการนั้นคือ คิดถึงตัวป้อน (Input) ว่าทำไมและกระบวนการ (Process) ว่าอย่างไร

ขั้นที่ 2 ขั้นเตรียมการและวางแผน หลังจากผ่านขั้นตอนที่ 1 ไปแล้วก็ต้องกำหนดกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เช่นกำหนดวิธีการสอนหรือนวัตกรรมที่อาจเป็นบทเรียนโปรแกรม (Program instruction) คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI – computer assisted instruction) เตรียมการวางแผนการออกแบบนวัตกรรม การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล นั่นคือการออกแบบการวิจัยนั่นเอง

ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่กระทำตามแผนที่เตรียมไว้ในขั้นตอนที่ 2 ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญของการวิจัยชั้นเรียน เพราะจะทำให้ครูทราบวิธีการหรือนวัตกรรมที่สร้างขึ้นมาใช้ได้หรือไม่เพียงใดและจะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

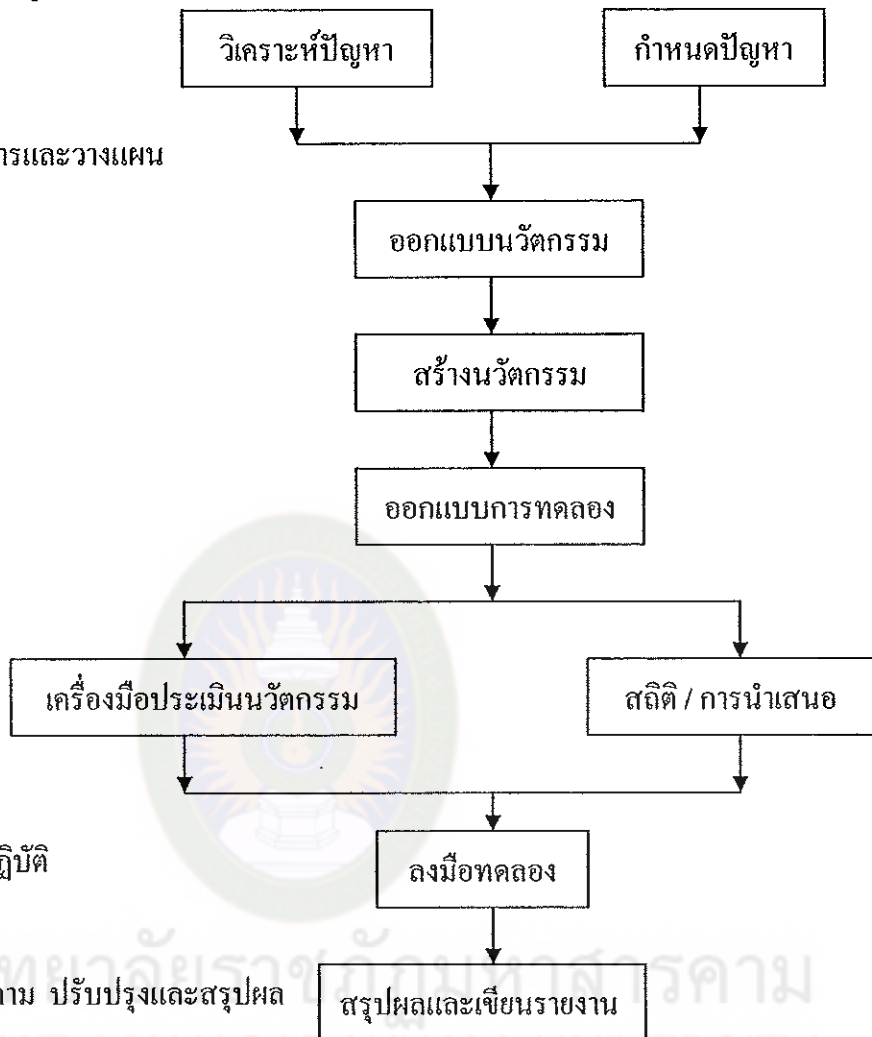
ขั้นที่ 4 การติดตาม ปรับปรุงและสรุปผล หลังจากลงมือปฏิบัติการแล้วควรมีการติดตามเพื่อพิจารณาว่ามีปัญหา อุปสรรคอย่างไร จะปรับปรุงแก้ไขอย่างไรเพื่อให้การดำเนินงานนั้น สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้ตามที่คาดหวัง เมื่อดำเนินการวิจัยเสร็จแล้วก็สรุปผลงานที่ทำมาเขียนเป็นรายงานการวิจัยจากแนวคิดของกระบวนการเชิงระบบ (System approach) ที่สรุปได้ดังแผนภูมิต่าง ๆ

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา

ขั้นที่ 2 เตรียมการและวางแผน

ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติ

ขั้นที่ 4 การติดตาม ปรับปรุงและสรุปผล

แผนภูมิที่ 2 กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนตามแนวคิดของกระบวนการเชิงระบบ

ที่มา : นลินี วารี. 2545 : 21

อย่างไรก็ตามจากนักวิชาการการศึกษาหลายคนได้กล่าวมาอาจจะกล่าวในลักษณะที่แตกต่างกัน แต่ก็พอจะสรุปได้ว่ากระบวนการการวิจัยในชั้นเรียนนั้นประกอบไปด้วยกระบวนการ 7 ขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาในชั้นเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดปัญหา

การวิจัย

2. ศึกษาแนวทาง / ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกรอบแนวคิด โดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. กำหนดรูปแบบวิธีการและนวัตกรรมใหม่ๆหรือแนวทางในการแก้ปัญหา
4. นำมาใช้หรือแก้ปัญหา ในการเรียนการสอนในชั้นเรียน
5. ประเมินผลและเก็บรวบรวมข้อมูล ผลดีผลเสีย รวมทั้งข้อบกพร่อง
6. ปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบวิธีการและนวัตกรรม เพื่อเลือกวิธีที่ดีที่สุด
7. สรุปและรายงานผล

2. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพการวิจัย

2.1 ความหมายของสมรรถภาพและสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน

2.1.1 ความหมายของสมรรถภาพ

พจนานุกรมนักเรียน ฉบับปรับปรุงองค์การค้าของคุรุสภา (2538 : 490) ได้ให้ความหมายของคำว่า สมรรถภาพ หมายถึง ความสามารถ

นลินี วารี (2545 : 29-30) ได้ให้ความหมาย สมรรถภาพ หมายถึงความสามารถของแต่ละบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ คุณสมบัติที่เป็นผลมาจากความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติและอุปนิสัยหรือบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดความสามารถในการทำพฤติกรรมต่างๆ ที่พึงปรารถนาได้

สรุปได้ว่า สมรรถภาพ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ตามความรู้ความสามารถที่มีอยู่

2.1.2 ความหมายของสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน

นลินี วารี (2545 : 30) ให้ความหมายของสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนว่า หมายถึง ความสามารถที่แสดงออกในการทำวิจัยชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จารึก อัจฉรินทร์ (2528 : 29) ให้ความหมายของสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนว่า หมายถึง ความรู้ความสามารถ ทักษะและทัศนคติ ซึ่งนักวิจัยที่ดีควรมีเพื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นพรัตน์ ชูชาติวรรณกุล (2529 : 30) ให้ความหมายของสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนว่า หมายถึง ความรู้ความสามารถ และเจตคติอันพึงประสงค์ของนักวิจัยทางการศึกษา

ศิวพร ดิลกโกมล (2533 : 30) ให้ความหมายของสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนว่า หมายถึง ความรู้ความสามารถที่แสดงออกอย่างมีประสิทธิภาพ

ประภารัต มีเหลือ (2540 : 30) ให้ความหมายของสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนว่า หมายถึง ความรู้ความสามารถ ทักษะและทัศนคติที่ครูนักวิจัยที่ดีจำเป็นต้องมีเพื่อให้สามารถสร้างและพัฒนาผลงานวิชาการ เพื่อพัฒนาการเรียน การสอน ได้อย่างสำเร็จ

สุวรรณ มุลปลา (2549 : 38) กล่าวว่าสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน เป็นความสามารถที่ครูพัฒนาวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยต้องมีลักษณะ 5 ด้าน ดังนี้ ด้านนักสำรวจ ด้านกำหนดวิธีการ ด้านพัฒนาวิธีการ ด้านวิธีนำนวัตกรรมไปใช้ ด้านการสรุปผลสรุปได้ว่า สมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การใช้ความรู้ความสามารถของครูผู้สอนในการพัฒนาการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ จนผู้เรียนเกิดพัฒนาการเรียนรู้ได้

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพนักวิจัยทางการศึกษา

นลินี วารี (2545 : 30 - 34) ได้สรุปรายการสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของนักวิจัยทางการศึกษา แยกเป็น 2 ด้าน คือ สมรรถภาพทางด้านจิตอารมณ์ และสมรรถภาพทางด้านความรู้ความสามารถ โดยมีรายการสมรรถภาพดังนี้

สมรรถภาพทางด้านจิตอารมณ์

1. มีทัศนคติที่ดีต่อการวิจัย
2. ตระหนักในความสำคัญและคุณค่าของการวิจัย
3. สนับสนุนการวิจัย
4. มีศรัทธาต่อการวิจัย
5. มีทัศนคติเชิงวิทยาศาสตร์
  - 5.1 มีเหตุผล
  - 5.2 ไม่เชื่อสิ่งใฝ่ๆ
  - 5.3 กล้าวิพากษ์วิจารณ์ด้วยหลักเหตุผล
  - 5.4 ช่างสังเกตอย่างมีระบบ
  - 5.5 ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อวิจารณ์ของคนอื่น
  - 5.6 ซื่อสัตย์และมีใจเป็นกลาง ไม่อคติ
  - 5.7 มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่ออธิบายข้อปัญหา
  - 5.8 มีความอยากรู้อยากเห็น

6. มีลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการวิจัย

- 6.1 มีความรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของงาน
- 6.2 มีความตั้งใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 6.3 ศึกษาค้นคว้าหรือทดลองอยู่เสมอ
- 6.4 ให้สารสนเทศเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ
- 6.5 มีความระเอียดรอบคอบทำงานเป็นระบบ

7. มีจรรยาบรรณวิจัย

- 7.1 ไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน
- 7.2 ไม่เปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับของกลุ่มตัวอย่าง
- 7.3 ไม่บิดเบือนข้อมูลที่รวบรวมมาได้เพื่อสนับสนุนผลของการวิจัยที่ตนเอง

คาดหวังไว้

- 7.4 ไม่อ้างอิงความคิดของคนอื่นว่าเป็นของตนเอง

สมรรถภาพทางด้านความรู้ความสามารถ

1. สมรรถภาพเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในเนื้อหาสาระที่เป็นพื้นฐานเพื่อการวิจัย มีดังนี้

- 1.1 มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับปรัชญาและตรรกศาสตร์
- 1.2 มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับคณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์
- 1.3 มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการ

2. สมรรถภาพเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในเนื้อหาสาระที่วิจัย

- 2.1 มีความรู้ในเนื้อหาสาระที่ทำวิจัย
- 2.2 สามารถทำความเข้าใจในปัญหาหรือเรื่องราวที่ต้องการวิจัยได้
- 2.3 มีความรู้ความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศและห้องสมุด

3. สมรรถภาพเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในระเบียบวิธีวิจัย

- 3.1 สามารถระบุนัยแฝงจากผลการวิจัยหรือหรือประสบการณ์ที่มีมาก่อนได้

1) มีความสามารถในการเลือก ทบทวน วิเคราะห์และประเมิน รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องได้

2) มีความสามารถในการทบทวน วิเคราะห์และประเมินประสบการณ์เชิงปฏิบัติที่เกี่ยวกับเรื่องที่วิจัยได้

- 3) มีความสามารถในการอนุมาน ลงข้อสรุปของข้อความรู้ได้

3.2 สามารถระบุ จำแนก และจัดระเบียบปัญหาในการวิจัยได้

3.3 สามารถตั้งคำถามเชิงวิจัยได้อย่างชัดเจน รัดกุมและเหมาะสมซึ่งจะนำไปสู่การตั้งสมมุติฐานและ/หรือ การสร้างเครื่องมือเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ครบถ้วน ตลอดจนการสร้างและขยายคำถามให้ครอบคลุมปัญหาที่วิจัยได้

3.4 สามารถกำหนดขอบเขตของการวิจัยได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

1) มีความสามารถระบุตัวแปรที่สำคัญในเรื่องที่วิจัยได้

2) มีความสามารถระบุประชากรในการวิจัยได้

3.5 สามารถกำหนดเงื่อนไขของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง รัดกุม

3.6 สามารถเชื่อมโยงหัวข้อการวิจัย วัตถุประสงค์ วิธีการวิจัยและการสรุปผลการวิจัยให้สอดคล้องกันอย่างรัดกุมและมีเอกภาพ

3.7 สามารถกำหนดวัตถุประสงค์และ/หรือสมมุติฐานในการวิจัยได้

1) มีความสามารถในการกำหนดสมมุติฐานในการวิจัยที่สามารถทดสอบได้หรือกำหนดคำถามเชิงวิจัยที่แสวงหาคำตอบได้โดยการวิจัย

2) มีความสามารถในการสรุปความต้องการของผู้ใช้ผลการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางสำคัญในการตั้งคำถามเชิงวิจัย

3.8 สามารถระบุข้อมูลที่จำเป็นในการทดสอบสมมุติฐานหรือเพื่อตอบคำถามเชิงวิจัยได้

3.9 สามารถเลือกแบบวิจัยเพื่อทดสอบสมมุติฐานหรือตอบคำถามเชิงวิจัยได้

1) มีความรู้ในแบบวิจัยประเภทต่างๆ

2) มีความรอบรู้ในข้อจำกัดของแบบวิจัยแต่ละแบบ

3) มีความรู้ในเชิงเป็นไปได้ของแบบวิจัยแต่ละแบบ โดยพิจารณาถึงข้อจำกัดต่างๆ

3.10 สามารถประยุกต์ใช้แบบวิจัยตลอดจนออกแบบวิจัยได้อย่างเหมาะสมกับปัญหา

1) มีความรู้ความสามารถในการประยุกต์ใช้แบบวิจัยต่างๆ

2) มีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบที่ทำให้การวิจัยขาดความเที่ยงตรงภายในและความเที่ยงตรงภายนอก

3) มีความสามารถออกแบบวิธีวิจัยเพื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรแทรกซ้อนทั้งหลายและส่งเสริมให้ตัวแปรที่ศึกษาส่งผลอย่างชัดเจน

4) มีความรู้เกี่ยวกับความคลาดเคลื่อนของการวัดที่มีผลต่อความถูกต้องของ
ผลการวิจัย

5) มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคต่างๆในการควบคุมตัวแปร

3.11 สามารถระบุประชากรในการวิจัยและหรือเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร
ได้อย่างเหมาะสม

1) มีความสามารถในการกำหนดประชากรในการวิจัยได้อย่างเหมาะสม

2) สามารถระบุความแตกต่างระหว่างประชากรเป้าหมายหรือประชากร
เชิงทฤษฎีกับประชากรที่ติดต่อดังได้

3) มีความรู้ในทฤษฎีและเทคนิคการสุ่มตัวอย่าง โดยเฉพาะเทคนิคการ
สุ่มตัวอย่างแบบง่าย เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม
เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

3.12 สามารถเลือกหรือพัฒนาเทคนิคและเครื่องมือในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

1) มีความรู้ในคุณสมบัติของข้อมูลหรือตัวแปรในมาตราในระดับต่างๆ

2) มีความรู้ในการสร้างเครื่องมือวิจัย

3) มีความรู้ในประเภทของแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้และทักษะ

ของสมอง

4) มีความรู้ในเทคนิคที่สำคัญที่ใช้วัดตัวแปรด้านจิตอารมณ์

5) มีความรู้ความสามารถในการสร้างมาตรประมาณค่า แบบสำรวจ
แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต

6) มีความรู้ความสามารถในการเขียนและวิเคราะห์ข้อสอบหรือ
ข้อวัดต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

7) มีความรู้ความสามารถในการเลือกแบบสอบหรือเครื่องมือวิจัย
มาตรฐานต่างๆได้

8) มีความรู้ความสามารถในการทดสอบแบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่ม

3.13 สามารถใช้วิธีการที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) มีความสามารถในการบริหารการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือวิจัย

ชนิดต่างๆ

2) มีความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเทคนิคต่างๆ โดยเฉพาะ
การสัมภาษณ์ การสังเกต การทดสอบ การสอบถาม

3.14 สามารถเลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติได้อย่างเหมาะสม

- 1) มีความรู้ในบทบาทและความสำคัญทางสถิติได้อย่างเหมาะสม
- 2) มีความรู้ในความแตกต่างทางสถิติประเภทต่างๆ
- 3) มีความรู้ในมโนทัศน์หรือทฤษฎีพื้นฐานของเทคนิคสถิติที่ใช้

ในการวิจัย

4) มีความรู้ในการปฐมฐานและการตรวจสอบความเป็นไปได้ของปฐมฐานของสถิติรวมทั้งผลกระทบที่ตามมา ถ้ามีการฝ่าฝืนปฐมฐานเหล่านั้น

5) มีความสามารถในการเลือกใช้เทคนิคทางสถิติเพื่อการวิจัยได้อย่างเหมาะสม

3.15 สามารถใช้คอมพิวเตอร์และเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์

ได้

- 1) มีความสามารถในการใช้เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์
- 2) มีความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้
- 3) มีความสามารถเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้
- 4) มีความรู้ในขีดความสามารถของคอมพิวเตอร์
- 5) มีความรู้ความสามารถในการอ่านและแปลความหมายของผลวิเคราะห์จากคอมพิวเตอร์ได้

วิเคราะห์จากคอมพิวเตอร์ได้

3.16 สามารถลงข้อสรุปจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการแปลความหมายผลการวิจัยโดยการเปรียบเทียบกับผลการวิจัยที่ผ่านมา หรือแปลความหมายโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

3.17 สามารถรายงานผลการวิจัยตลอดจนนัยแฝงได้อย่างเหมาะสม

1) มีความสามารถในการเขียนรายงานการวิจัยได้อย่างถูกต้องตามระเบียบวิธีสากล

2) มีความสามารถในการเขียนและเผยแพร่รายงานการวิจัยในรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้ที่จะใช้ผลงานวิจัย

3) มีความสามารถในการนำเสนอตัวเลขเชิงปริมาณ โดยใช้ภาษา คำพูด หรือการเขียนบอกเล่า

4) มีความสามารถในการนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ

5) มีความสามารถในการนำเสนอผลการวิจัยแบบรายงานปากเปล่าได้

6) มีความสามารถในการเสนอแนะทั้งในเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติจากผลการวิจัยได้

4. สมรรถภาพเกี่ยวกับการวางแผนดำเนินการและการประเมิน โครงการวิจัย

4.1 สามารถวางแผนการวิจัยได้

- 1) มีความสามารถในการเขียน โครงการวิจัยและการเสนอขอทุนสนับสนุน
- 2) มีความสามารถในการคิดคำนวณความต้องการทรัพยากรทั้งด้านกำลังคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น

3) มีความสามารถในการคาดคะเนระยะเวลาที่ต้องใช้ในการวิจัย

4.2 สามารถดำเนินงานโครงการวิจัยได้

- 1) มีความสามารถแปลผลการดำเนินงาน ไปสู่การปฏิบัติได้
- 2) มีความสามารถประสานงานระหว่างนักวิจัยร่วม โครงการและ/หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยได้
- 3) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยได้มีความสามารถนิเทศงานและ/หรือให้คำปรึกษาแก่ นักวิจัยร่วม โครงการได้
- 4) มีความสามารถปรับแผนการดำเนินงาน ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อให้การวิจัยดำเนิน ไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

4.3 สามารถประเมินโครงการวิจัยได้

- 1) มีความสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน ได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของผู้ต้องการ ใช้ผลการประเมินได้
- 2) มีความสามารถออกแบบประเมิน โครงการวิจัย ได้อย่างเหมาะสม
- 3) มีความสามารถกำหนดเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ตัดสินคุณค่าของงานวิจัยที่ต้องการประเมิน ได้
- 4) มีความสามารถระบุจุดเด่นจุดด้อยของงานวิจัยได้อย่างถูกต้องมีเหตุผล มีความสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับงานวิจัยที่ประเมิน ได้ทันทีเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจปรับขยายโครงการ

สุชาติ ตั้งใจ (2545 : 39) กล่าวถึงสมรรถภาพของครุณักวิจัยและองค์ประกอบของครุณักวิจัยเอาไว้ว่า

1. สมรรถภาพของครุณักวิจัยที่สำคัญและมีความจำเป็นมากในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนให้ประสบผลสำเร็จ 10 ประการแรก ได้แก่

- 1.1 ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างกว้างขวางลึกซึ้ง
- 1.2 ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร
- 1.3 ความสามารถในการวิเคราะห์สังเคราะห์ สังเคราะห์ วินิจฉัยปัญหา และความต้องการของนักเรียน ได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริง
- 1.4 ความซื่อสัตย์และความซื่อตรงทางวิชาการ
- 1.5 ความเป็นนักอ่าน
- 1.6 ความละเอียดรอบคอบและทำงานเป็นระบบ
- 1.7 ความมีใจกว้างรับฟังความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น
- 1.8 การศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อต่างๆเกี่ยวกับวิชาชีพครูอยู่เสมอ
- 1.9 ความคิดสร้างสรรค์
- 1.10 ความศรัทธาต่อการวิจัย
2. องค์ประกอบของสมรรถภาพการวิจัยมี 7 ประการ เรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้
  - 2.1 ความรู้ความสามารถในระเบียบวิธีวิจัยและการดำเนินการวิจัย
  - 2.2 ทักษะในการพัฒนาการเรียนการสอน
  - 2.3 จรรยาบรรณนักวิจัย
  - 2.4 บุคลิกภาพและคุณธรรมของครู
  - 2.5 ทักษะในการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 2.6 ความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้และการใช้ข้อมูลข่าวสาร
  - 2.7 ความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้

จากการศึกษาสมรรถภาพในการวิจัยพอสรุปได้ว่า สมรรถภาพการวิจัยที่สำคัญที่นักวิจัยทางการศึกษควรมีสำหรับการวิจัย คือ การมีลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการวิจัย มีทัศนคติเชิงวิทยาศาสตร์ มีความรู้ความสามารถในระเบียบวิธีวิจัย มีความรู้ความสามารถในการดำเนินการตามกระบวนการวิจัย ความสามารถในการอ่านและเขียนรายงานผลงานวิจัย และที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่ผู้วิจัยต้องมี คือ ความมุ่งมั่นที่จะทำการวิจัยในเรื่องนั้น ๆ ให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนและวงการการศึกษา

3. แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียน

บัญชา อิงสกุล (2540 : 27-31) กล่าวว่า การนำการวิจัยเข้าสู่โรงเรียนได้เกิดผลกระทบด้านปฏิกริยาโดยทั่วไปของครู โดยเฉพาะเมื่อถูกท้าทายและเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติ พฤติกรรม และวัฒนธรรมในการปฏิบัติการสอนด้วยเทคนิควิจัย ซึ่งเป็นวิธีการหรือแนวปฏิบัติที่แตกต่างกว่าเดิม ครูส่วนใหญ่จะเกิดการต่อต้านและแรงต่อต้านได้มีพลังมากขึ้น ในที่สุดความพยายามที่จะนำการวิจัยเข้าสู่ระบบโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนก็จะประสบกับความล้มเหลว ต้องหันกลับไปแก้ปัญหาด้วยวิธีการแบบเก่าที่เคยปฏิบัติมา สิ่งสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานวิจัยในโรงเรียน ซึ่งอาจเกิดจากความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจของผู้นำทางการศึกษา หรือหน่วยงานการศึกษาที่รับผิดชอบ ซึ่งมีองค์ประกอบต่างๆที่สำคัญๆ ดังนี้

1. การส่งเสริมให้ความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน ที่เป็นการกระตุ้นและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในโรงเรียนจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งผู้บริหารหรือหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ไม่สนใจในการจัดกระบวนการบริหารที่เอื้อต่อการดำเนินการวิจัยในโรงเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน เพื่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อการปฏิบัติการวิจัยในโรงเรียนของครู ได้แก่

- 1.1 จัดให้มีนโยบายหรือข้อกำหนด เพื่อสนับสนุนการวิจัยที่ชัดเจน
- 1.2 ประชุมชี้แจงครูเพื่อให้ทราบนโยบาย วัตถุประสงค์และบทบาทที่ครูต้องการทำการวิจัย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
- 1.3 สนับสนุนให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อทำการวิจัย
- 1.4 จัดหาแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนการวิจัย
- 1.5 จัดหาอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อส่งเสริมการทำวิจัย เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องคิดคำนวณ กระจายอัดสำเนา เป็นต้น
- 1.6 จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำวิจัย เช่น จัดให้มีห้องหรือมุมใดมุมหนึ่งสำหรับศึกษาค้นคว้างานวิจัย
- 1.7 ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการจัดหา เอกสารตำรา และงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้ทำวิจัย
- 1.8 จัดให้มีการรวบรวมข้อมูลสนเทศการวิจัยด้านการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อทำการวิจัย
- 1.9 ติดตามดูแลการทำวิจัยของครู ให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการวิจัย

1.10 ติดตามเพื่อให้รับรู้ปัญหาบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อย ของครูจนได้จุดที่ควรปรับปรุงครูให้ทำวิจัย

2. การให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ที่เป็นการให้เกิดริเริ่มและยกย่องครูที่มีความรู้ความสามารถในด้านการวิจัย ซึ่งผู้บริหารหรือหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญที่จะทำให้ครูเกิดกำลังใจ และความภาคภูมิใจในผลงานวิจัยของตนเอง รวมทั้งเผยแพร่งานวิจัยให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายได้แก่

2.1 ให้การยกย่อง ชมเชยแก่ครูผู้ทำวิจัยต่อที่ประชุมในโรงเรียนและที่อื่นๆ

2.2 ให้เกียรติบัตรหรือรางวัลแก่ครูผู้ทำการวิจัย

2.3 สนับสนุนให้ครูผู้ทำวิจัยเป็นผู้แทนเข้าร่วมประชุมสัมมนาด้านการวิจัย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

2.4 จัดโอกาสให้ครูมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านความรู้ และประสบการณ์การวิจัย

2.5 ให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอแนะนโยบายในการบริหารงานวิจัย

2.6 จัดและส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมรับผิดชอบในโครงการวิจัยของโรงเรียน

2.7 ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถทางการวิจัยเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้ครู

2.8 สนับสนุนให้ครูที่มีความสามารถด้านการวิจัยเป็นครูพี่เลี้ยงในการทำวิจัยของครู

2.9 ส่งเสริมให้ครูในสายวิชาเดียวกัน ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่อง การวิจัยซึ่งกันและกัน

2.10 สนับสนุนให้นำผลการวิจัยไปเผยแพร่ให้เป็นที่ประจักษ์แก่คนทั่วไป

3. การให้ความสำคัญกับงานวิจัยในโรงเรียน ที่เป็นการให้ความสำคัญและมองเห็นคุณค่าประโยชน์ของงานวิจัยที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารหรือหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจในการกระตุ้นให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ต่อการปรับปรุงการสอน ได้แก่

3.1 ชี้นำช่วยให้ครูเกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน โดยใช้การวิจัยเป็นพื้นฐาน

3.2 ส่งเสริมให้ครูมีการวิจัยหรือค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน

3.3 สนับสนุนให้ครูมีโอกาสศึกษาหาความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

3.4 เปิดโอกาสให้ครูไปค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นอกโรงเรียน ในเวลาว่างจากการสอน

3.5 ส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยแนะนำให้ครูอ่านหนังสือ ตำรา เอกสาร และวารสารต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย

3.6 ติดต่อประสานงานเพื่อแสวงหาแหล่งความรู้หรือที่ปรึกษางานวิจัยให้ ครูทราบ

3.7 จัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจและแนวปฏิบัติงานวิจัย

3.8 จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการทางการวิจัย เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของครู

3.9 จัดให้มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายเสริมความรู้เรื่องการวิจัยแก่ครู

3.10 นำผลการวิจัยในโรงเรียนไปใช้เพื่อวางแผนการกำหนดนโยบายของ โรงเรียน

4. การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำการวิจัยใน โรงเรียนที่เป็นพันธะผูกพันที่จะต้อง ปฏิบัติต่อครูผู้ทำการวิจัยใน โรงเรียน ซึ่งผู้บริหารหรือหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ ไม่ค่อยสนใจและเอาใจใส่ดูแล เพื่อให้ครูทำการวิจัยใน โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือ ทั้งในด้าน ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยจนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ได้แก่

4.1 จัดระบบการดูแลเอาใจใส่ครูให้ทำการวิจัยที่สอดคล้องกับหน้าที่ความ รับผิดชอบของตน

4.2 พยายามให้คำแนะนำด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียน การสอนของครู

4.3 ให้ความช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อการทำงานวิจัย

4.4 มีส่วนร่วมในการให้การนิเทศเกี่ยวกับการวิจัยแก่ครู

4.5 มีส่วนร่วมในการแสวงหาทางเลือกใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาที่นำไปสู่งาน วิจัยชั้นเรียน

4.6 ส่งเสริมให้ครูผู้เฝ้าด้านผลการวิจัยเพื่อจูงใจครูให้ทำวิจัย

4.7 จัดระบบงานในโรงเรียนให้เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู เช่น มีความ เป็นอิสระ กล้าคิด ค้นคว้า และวิจัยทดลองความคิดใหม่ ๆ

4.8 มีส่วนร่วมในการเสนอแนะและพิจารณาหัวข้อวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

4.9 มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาจนได้แนวทางที่จะนำไปสู่การวิจัย

4.10 มีส่วนร่วมในการคิดทางเลื้อยกนวัตกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อการวิจัย เช่นสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน

5. การส่งเสริมในด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ที่เป็นการให้บำเหน็จความชอบ หรือการนำไปใช้เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นตามภาระหน้าที่ของครูที่เกิดจากผลของการที่ครูได้ทำการวิจัยในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารหรือหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญในการบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน โดยใช้ผลงานการวิจัยของครูเป็นเกณฑ์ส่วนหนึ่ง เพื่อการพิจารณาความดีความชอบ หรือการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานของครูให้สูงขึ้น ได้แก่

5.1 กระตุ้นช่วยผู้ให้ครูกิจปรับปรุงการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัยอันเป็นความก้าวหน้าทางอาชีพของครู

5.2 การผลิตผลงานทางวิจัยถือเป็นส่วนหนึ่ง ในการพิจารณาความดีความชอบ

5.3 พิจารณาให้ความดีความชอบแก่ครูที่ทำการวิจัยแล้วนำผลการวิจัยไปปรับปรุงงานในหน้าที่

5.4 ให้โอกาสครูที่ผลิตผลงานวิจัยได้ศึกษาต่อเพื่อการเลื่อนวิทยฐานะของตน

5.5 ให้การสนับสนุนผลงานวิจัยของครูเพื่อนำไปขอเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น

5.6 เปิดโอกาสให้ครูที่มีผลงานวิจัยสามารถสับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับสูงขึ้น

5.7 ส่งเสริมให้ครูมีผลงานวิจัยมีโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน

5.8 มอบหมายภาระหน้าที่ให้ครูผู้มีผลงานวิจัยได้รับผิดชอบในงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถสูงขึ้น

5.9 สนับสนุนให้ครูที่มีผลงานวิจัยให้ได้รับการเลือกเป็นผู้นำทางวิชาการ

5.10 ส่งเสริมให้ครูที่มีผลงานวิจัยนำผลงานมาเป็นส่วนหนึ่งในการได้รับตำแหน่งอื่นที่สูงกว่าเดิม

วีระพล ฉลาดแท้ (2544 : 42-43) ได้สรุปแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุน

การวิจัยในชั้นเรียนของนักวิชาการได้สอดคล้องกันว่า การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน นั้นเป็นการมุ่งสนับสนุน และส่งเสริมครูผู้ทำวิจัยในปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนหรือ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะดำเนินการจัดให้มีขึ้น ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูผู้ทำวิจัย และส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำวิจัย เพื่อให้ได้ผลงานการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ ต้องประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านความรู้และทักษะการวิจัยโดยกิจกรรมที่ควรจัดให้ได้แก่ การจัดให้มีการสัมมนาวิชาการด้านการวิจัย จัดอบรมให้ความรู้ด้านการวิจัย โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันต่างๆ การส่งเสริมการวิจัยเป็นกลุ่ม โดยมีครูผู้นำด้านการวิจัย การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานได้ศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มวิทยฐานะ ตลอดจนจัดให้คำปรึกษา นิเทศติดตามผลการดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษหรือบุคคลผู้มีความรู้ และเชี่ยวชาญด้านการวิจัยเป็นต้น

2. ปัจจัยด้านงบประมาณสนับสนุนอุดหนุนการวิจัยในชั้นเรียน เพราะการวิจัยเรื่องหนึ่ง ๆ ย่อมต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ดังนั้นเรื่องเงินทุนอุดหนุนจึงเป็นปัจจัยที่ผู้วิจัย หรือหน่วยงานต้นสังกัดจำเป็นต้องมีความสามารถในการแสวงหา หรือจัดสรรงบประมาณสำหรับใช้จ่ายได้อย่างเหมาะสม

3. ปัจจัยด้านเวลาในการวิจัยแต่ละเรื่องต้องอาศัยเวลาดำเนินการที่ยาวนาน ตั้งแต่การเลือกหัวข้อ หรือปัญหาที่จะทำวิจัย การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผลการวิจัย และการเขียนรายงานการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะต้องบริหารเวลาเพื่อการวิจัยด้วยการทำปฏิทินดำเนินการวิจัย จะช่วยให้การดำเนินการอย่างเป็นระบบ และมีความต่อเนื่อง

4. ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์แหล่งค้นคว้าและเครื่องอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ได้แก่ เอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีเครื่องคำนวณ เครื่องคอมพิวเตอร์ ตู้เก็บเอกสาร ตลอดจนบริการต่างๆ ภายในโรงเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าประกอบการวิจัย

5. ปัจจัยด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย คือ การให้ความร่วมมือสนับสนุน และการช่วยเหลือในการวิจัย ได้แก่ ที่ปรึกษาการทำวิจัย เพื่อนครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หน่วยงานเอกชนหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการให้ความร่วมมือจากนักเรียนซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียน

6. ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำการวิจัย เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการกระตุ้นให้ครูผู้ทำการวิจัยได้ทำการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งผู้วิจัยและผู้บริหารจะต้องสร้างให้มีขึ้น

ภายในโรงเรียน อันได้แก่ แรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก อันหมายถึงการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำวิจัย และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆในการทำการวิจัยในชั้นเรียน

อัสถีย์วัฒน์ แสงทะตา (2546 : 47-48) ในการบริหารงานวิจัยให้เป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจและสนับสนุนการทำวิจัยของครู อาจารย์ในเชิงพัฒนาวิชาการ เพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนา หรือปรับปรุงการเรียนการสอน ผู้บริหารจึงควรจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนที่สนับสนุนการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนของครู ก็จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานการวิจัยในชั้นเรียนมีพัฒนาการและมีความพึงพอใจมากที่สุด

กิจกรรมนิเทศภายในโรงเรียนที่สนับสนุนการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนมี 11 ประการ ดังนี้

1. การประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน
2. การให้ศึกษาเอกสารทางวิชาการ
3. การอบรมครู
4. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (การทดลองทางวิชาการ)
5. การสัมมนา
6. การให้คำปรึกษาแนะนำ
7. การเยี่ยมชั้นเรียน
8. การศึกษาดูงาน
9. การสาธิต
10. การสนทนาทางวิชาการ
11. การประชุมเชิงปฏิบัติการ

ประโยชน์ในการวางแผนและการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนที่สนับสนุนการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนของครูที่มีประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้เรียน และทำให้การปฏิบัติงานของครูเป็นไปด้วยดี มีคุณภาพ เป็นผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรทุกประการ สิ่งสำคัญที่สถานศึกษาควรถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ได้แก่

1. ควรให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับงานวิจัยไปตั้งแต่ระดับตลอดจน เทคนิควิธีการที่จะสนับสนุนให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น โดยจัดให้มีการอบรม ประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับแนวทางการสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น

2. ควรให้ผู้บริหารโรงเรียนจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่สนับสนุน การพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนของครูครบทั้ง 11 กิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมการสาธิต และ การสนทนาทางวิชาการ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ เรื่องการวิจัยชั้นเรียนให้กับครู

4. การพัฒนาบุคลากร

บุคลากร หรือ คน เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในหน่วยงานหรือในการบริหารงาน เพราะคน ถือเป็นปัจจัยที่จะทำให้หน่วยงานประสบผลสำเร็จ ฉะนั้นผู้บริหารองค์กรหรือหน่วยงาน จะต้องมีการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติและเพื่อผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงาน

4.1 ความหมายของการพัฒนาบุคลากร

นักวิชาการศึกษา ได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรไว้ต่าง ๆ ดังนี้ พันธ์ หันนาคินทร์ (2542 : 80) กล่าวว่า เรามักจะมีคำที่ใช้กันอยู่สองคำในการ พัฒนา คือ การฝึกฝน (Training) กับการให้การศึกษา (Education) ความหมายแรกนั้นมักจะมี ความหมายไปในทางเพิ่มความรู้ ทักษะและความสามารถเฉพาะอย่างในการทำงาน ส่วนคำว่า ให้การศึกษานั้นมักจะเพ่งเล็งถึงความพยายามที่จะเพิ่มความรู้ความเข้าใจ มโนทัศน์ รวมทั้งทัศนคติ ของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับงานที่เปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะด้วยเทคโนโลยี เทคนิคในการทำงานสภาพแวดล้อม รวมทั้งการที่จะต้องไปรับตำแหน่งใหม่ที่อาจจะมีธรรมชาติ ของการทำงานแตกต่างไปจากเดิม

กิติมา ปรีดีดิลล (2532 : 118) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการ หรือกรรมวิธีต่าง ๆ ที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ให้กับบุคลากรในองค์กร ตลอดจนพัฒนาทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปในทางที่ดี มีความรับผิดชอบต่องาน อันจะ ทำให้งานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นิพนธ์ อรรถอำนวย (2535 : 9) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการ ที่สำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารงานบุคลากร เพราะเมื่อได้เลือกสรรคนที่มีความรู้ความสามารถ เข้าทำงานแล้ว เมื่อเวลาผ่านไปบรรดาความรู้ต่างๆ ก็ลดน้อยลงไป ประกอบกับวิทยาการต่างๆ เจริญขึ้น รวมทั้งเทคนิคการทำงานได้เปลี่ยนไป จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้ ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้มีความสามารถเหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และตำแหน่งหน้าที่ที่กระทำอยู่ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่องค์กรมากขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535 : 70) กล่าวว่างานพัฒนาบุคลากร หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของบุคลากรปฏิบัติงานในหน่วยงาน โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญสองประการ คือ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานที่ได้มอบหมาย และเพื่อให้ บุคลากรนั้นๆ มีความสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อาเธอร์ (Arthur. 1955 : 121 ; อ้างอิงมาจาก จำลอง ภู่อ่าง. 2542 : 15) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การฝึกอบรมและการศึกษาแก่บุคคล โดยให้คำอธิบายประกอบว่า การฝึกอบรมคือการให้บุคลากรเหมาะสมกับงาน ส่วนการศึกษา หมายถึง การให้ความรู้เพื่อให้บุคลากรปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและงานในหน้าที่

จากความหมายของการพัฒนาบุคลากรดังกล่าว สรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการและวิธีการต่างๆ ที่นำมาใช้เพื่อทำให้บุคลากรในองค์การเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เกิดทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน อันจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.2 ความสำคัญ และความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรนั้น เป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารบุคคลให้มีความสามารถในการทำงาน เพราะการพัฒนาบุคลากร เป็นกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของบุคคล เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในการสรรหาและเลือกสรรคน แม้จะได้คนที่มีความรู้ความสามารถสูงแล้วก็ตาม แต่ก็ยังหาบุคคลคนนั้นไม่ เพราะความเจริญทางวิทยาการและเทคโนโลยี มีอยู่อย่างไม่หยุดยั้ง ซึ่งจำเป็นจะต้องนำมาใช้ในการบริหารงาน มิฉะนั้นองค์กรจะเกิดความล้าหลัง ก้าวไม่ทันโลก หลักการใช้คนให้เกิดประโยชน์ สูงสุดจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มเติมอยู่เสมอ

เมธี ปิลาธนานนท์ (2523 : 150) กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรว่า อาชีพครูจะต้องตามให้ทันเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลง หรือค้นพบสิ่งใหม่ๆ ในวิชาการและวิชาชีพครู อาชีพครูนั้นจะหยุดนิ่งไม่ได้เพราะความรู้และวิธีการต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะให้การศึกษาแก่นักเรียนได้ผลเต็มที่และทันต่อความเจริญก้าวหน้าของโลก ครูจึงต้องติดตามความเจริญก้าวหน้าเหล่านี้อยู่เสมอ

พนัส หันนาคินทร์ (2542 : 80) กล่าวถึงความจำเป็นที่องค์กรจะต้องจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานนั้นคือ

1. ประสิทธิภาพขององค์กรย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน และประสิทธิภาพในการทำงานก็ย่อมขึ้นอยู่กับ โอกาสที่เขาจะได้พัฒนาตัวเอง

ซึ่งเป็นไปด้วยความสมัครใจที่จะปรับปรุงตนเอง หรือองค์การจัดหาโอกาสให้แก่เขาที่จะพัฒนาตนเองตามจุดมุ่งหมายขององค์การนั้น

2. พัฒนาการของคนเป็นกิจกรรมที่จะต้องกระทำตั้งแต่เกิดจนตาย หรือตราบเท่า ที่ความสามารถในการรับรู้จะยังมีอยู่ได้ ในส่วนขององค์การที่จะเป็นจะต้องสร้างให้เกิดความ พัฒนาตราบที่เขายังปฏิบัติงานอยู่ในองค์การนั้นๆ

3. เป็นหน้าที่และความจำเป็นขององค์การที่จะต้องพัฒนาบุคลากร เพื่อรับกับการเปลี่ยนแปลงในด้านกำลังคน เช่น ในกรณีที่มีตำแหน่งว่างลงอันเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ เช่น การลาออก การเสียชีวิตตลอดจนการขยายงานหรือเปลี่ยนแปลงจุดหมายในองค์การ

4. การพัฒนาบุคลากรนั้นถือได้ว่าเป็นการลงทุนรูปแบบหนึ่งที่จะได้ผลทั้งระยะสั้น และระยะยาวนอกจากจะเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงาน แล้วยังมีส่วนช่วยดึงดูด คนที่มีความสามารถที่ได้รับการพัฒนาแล้วให้มีความประสงค์ที่จะอยู่ร่วมทำงานให้แก่องค์การ นั้นมากขึ้น อันจะเป็นการสร้างความเป็นปึกแผ่นแน่นหนาให้แก่องค์การนั้นอีกด้วย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2531 : 248-259) ได้สรุปความสำคัญของการ พัฒนาบุคลากร ไว้ดังนี้

1. การพัฒนาบุคลากรช่วยให้ระบบและวิธีการปฏิบัติงานมีสมรรถภาพดียิ่งขึ้น มีการติดต่อประสานงานดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะการพัฒนาบุคลากร จะช่วยเร่งรัดความสนใจในการ ปฏิบัติงานของบุคคลให้มีความสำนึกรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น และ นอกจากนี้เมื่อได้รับความรู้ได้จากโครงการพัฒนาบุคลากรแล้ว ก็ย่อมที่จะนำเอาความรู้นั้น ไป ใช้ปฏิบัติงานต่อไปได้ ซึ่งจะช่วยให้สามารถแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน ของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นผลทำให้องค์การประสบความสำเร็จ

2. การพัฒนาบุคลากรเป็นวิธีการอย่างหนึ่ง ที่จะช่วยทำให้เกิดการประหยัด ลดความสิ้นเปลืองของวัสดุที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพราะเมื่อบุคคลใดได้รับการพัฒนา มา เป็นอย่างดีแล้วย่อมสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง มีความผิดพลาดในการปฏิบัติงานน้อย ซึ่งจะมีผลทำให้องค์การสามารถลดค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ลงได้ด้วย

3. การพัฒนาบุคลากรช่วยลดระยะเวลาของการเรียนรู้งานให้น้อยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เพิ่งเข้าทำงานใหม่ หรือเข้ารับตำแหน่งใหม่ก็ทั้งยังเป็นการช่วยลดความเสียหายต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น จากการทำงานแบบลองผิดลองถูกอีกด้วย

4. การพัฒนาบุคลากรเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาหรือ หัวหน้าหน่วยงานต่างๆ ในการตอบคำถามหรือให้คำแนะนำแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาของตน กล่าวคือ

ในกรณีที่บุคลากรเข้าทำงานใหม่หรือเข้ารับตำแหน่งในหน่วยงานใดๆ ก็ตาม ในระยะเวลาเริ่มแรก นั้นย่อมจะมีความเข้าใจในลักษณะงานตามหน้าที่ใหม่ไม่มากนัก จึงมักจะต้องสอบถาม หรือ ขอคำแนะนำจากหัวหน้าหน่วยงานนั้น หรือบุคคลอื่นใดก็ตามอยู่ตลอดเวลาซึ่งก่อให้เกิดภาระแก่หัวหน้าหน่วยงานที่ต้องคอยอยู่ตลอดเวลา ก่อให้เกิดภาระแก่หัวหน้าหน่วยงานที่ต้องคอยตอบคำถามหรือให้คำแนะนำอยู่เสมอ ดังนั้น ถ้าหากจัดให้มีโครงการพัฒนาบุคลากรเหล่านั้น เสียก่อน ก็ย่อมที่จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในลักษณะของงานที่ต้องปฏิบัติแต่แรกก็ย่อมที่จะไม่ต้องสอบถามบุคคลอื่นอยู่ตลอดเวลา ทำให้หัวหน้าหน่วยงานนั้นลดภาระในการตอบคำถาม หรือให้คำแนะนำลง จะได้มีเวลาปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่

5. การพัฒนาบุคลากรเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นบุคลากรต่าง ๆ ให้ปฏิบัติงานเพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ทั้งนี้เพราะโดยทั่วไปแล้วเมื่อมีการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งที่ได้รับการเลื่อนขั้นได้ ซึ่งผู้ที่ได้รับการพัฒนาแล้วย่อมมีโอกาสกว่าผู้ที่ไม่ได้เข้ารับการพัฒนา

6. การพัฒนาบุคลากรยังช่วยทำให้บุคคลนั้นๆ มีโอกาสได้รับความรู้ความคิดใหม่ๆ ทำให้เป็นคนทันสมัยต่อความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความรู้เกี่ยวกับหลักการบริหารงาน อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน ซึ่งมีการคิดค้น และเสนอแนะสิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลาถ้าหากสามารถรู้และเข้าใจอย่างแท้จริงแล้ว ย่อมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนได้ และในที่สุดย่อมก่อให้เกิดผลดีต่อองค์กร

จากการศึกษาความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานของผู้บริหารของหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรในโรงเรียนจะต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอเพื่อให้มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญ และให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมปัจจุบัน บุคลากรสามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ทำให้หน่วยงานได้รับผลจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.3 วัตถุประสงค์ในการพัฒนาบุคลากร

ในการพัฒนาบุคลากรนั้น ได้มีนักวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการพัฒนาบุคลากรไว้ดังนี้

พินัส หันนาคินทร์ (2542 : 79) กล่าวถึงจุดประสงค์ในการพัฒนาบุคลากรนั้นมี

2 ประการ คือ เพื่อองค์กร และเพื่อตัวบุคลากรเอง

1. วัตถุประสงค์ขององค์การ

- 1.1 เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
- 1.2 เพื่อลดความสูญเสียอันเกิดจากความรู้อันไม่ถึงการณ์ หรือความประมาทเลินเล่อ รวมทั้งความไม่รู้จักวิธีการทำงาน
- 1.3 เพื่อลดอุบัติเหตุอันอาจเกิดขึ้นแก่ผู้ปฏิบัติงานเอง หรือต่อหน่วยงานที่ปฏิบัติ โดยเฉพาะอัคคีภัย
- 1.4 เพื่อพัฒนาความเข้าใจระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับหัวหน้า จากประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความขัดแย้ง ซึ่งอาจจะขจัดลงได้ด้วย ความเข้าใจซึ่งกันและกัน และขอย่นนำมาซึ่งความพอใจในการทำงานต่อไป
- 1.5 เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มทั้งในด้านการผลิต และการจัดระบบการจัดการ
- 1.6 เพื่อเป็นการเตรียมบุคลากรสำหรับงานที่อาจจะขยายขึ้น หรือทดแทนคนที่ต้องเปลี่ยนหน้าที่ หรือคนที่ต้องสูญเสียไป

2. วัตถุประสงค์ของบุคลากรในองค์การ

- 2.1 เพื่อสนองความต้องการที่จะก้าวหน้าอันเป็นความต้องการระดับสูงของบุคคล
- 2.2 เพื่อสร้างขวัญหรือกำลังใจในการทำงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความรู้สึกว่าได้รับความเอาใจใส่ และแลเห็นคุณค่าจากองค์การ อันก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อองค์การ
- 2.3 เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน
- 2.4 เพื่อลดอุบัติเหตุหรือความสูญเสียทั้งวัสดุและตัวผู้ปฏิบัติงานเอง
- 2.5 เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในเหตุผล นโยบาย และความจำเป็นในการดำเนินงาน ของผู้นำในองค์การหรือหน่วยงาน

สนอง เครื่องหมาย (2537 : 1074) ได้ให้ความมุ่งหมายของการพัฒนาบุคลากรไว้

2 ประการ คือ

1. เพื่อให้บุคคลได้มีความสามารถเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ อันได้แก่การพัฒนาบุคคลที่เข้าทำงานใหม่ หรือก่อนทำงาน หรือการพัฒนาบุคลากรก่อนที่จะเลื่อนตำแหน่ง หรือแต่งตั้ง เป็นต้น
2. เพื่อเพิ่มพูนความสามารถ ในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น เพื่อจะได้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สวัสดิ์ สายประสิทธิ์ และคนอื่น ๆ (2537 : 210) ได้ให้ความมุ่งหมายที่จำเป็นจะต้องจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรจำแนกออกเป็น 4 ประการ คือ

1. ความต้องการที่จะต้องเพิ่มความสามารถและฝีมือในการทำงานซึ่งปฏิบัติอยู่หรือสำหรับความก้าวหน้าในอนาคต
2. ความต้องการที่จะเพิ่มความรู้ ความสามารถในลักษณะทั่วๆ ไปแต่เกี่ยวกับงานในสาขาปฏิบัติงานอยู่
3. ความต้องการที่จะต้องเพิ่มพูนความรู้ให้มากขึ้นในลักษณะทั่วๆ ไปที่ไม่เจาะจงว่าจะเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่หรือไม่

4. ความต้องการที่จะต้องพัฒนาเจตคติ บุคลิกภาพ และท่าทีในการทำงาน

จากความมุ่งหมายในการพัฒนาบุคลากรที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน โดยการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของบุคลากรให้มีทักษะ ความชำนาญ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ เพื่อนำมาซึ่งความสำเร็จมาสู่หน่วยงาน

4.4 กระบวนการพัฒนาบุคลากร

กระบวนการพัฒนาบุคลากร หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานการ ในการพัฒนาบุคลากรอย่างมีแบบแผนเป็นระบบ มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาบุคลากรไว้ดังนี้

พนัส หันนาภินทร์ (2529 : 121-123) ให้ข้อเสนอแนะกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาบุคลากรครุไว้ว่าอาจทำได้หลายวิธี

1. การอ่านหรือแสวงหาความรู้ด้วยวิธีอื่น เช่น การฟังปาฐกถา ในกรณีการอ่านคู่มือจะมีความสำคัญยิ่ง เพราะครุย่อมทำทันทีเมื่อมีโอกาส
2. การค้นคว้าและการทดลองด้านวิชาชีพ หรือความรู้ด้านวิชาการแบบง่ายที่สุดคือการศึกษาคำราต่างๆ แล้วรวบรวมเป็นบทความชิ้นใหม่
3. การทดลองและการวิจัย เป็นการแสวงหาข้อเท็จจริงบางอย่าง การวิจัยมีตั้งแต่แบบง่าย ๆ เช่น สังเกตการขาดเรียนของนักเรียนในเดือนต่างๆ ไปจนถึงการวิจัยที่ต้องใช้ความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้นๆ
4. การเข้าร่วมประชุมอบรมทางวิชาการ เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในหมู่

ผู้มีความสนใจร่วมกัน ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีทัศนคติและความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น

5. การไปสังเกตการสอนในโรงเรียนอื่น ย่อมจะไม่ทำให้หลงผิดคิดว่าสิ่งที่ตนกระทำอยู่นั้นดีที่สุดแล้ว เพราะไม่มีที่จะเปรียบเทียบ ทำให้เกิดความทึ่งมอ่งเห็นตัวอย่างในการทำงานตลอดจนอุปสรรคต่างๆ ได้ดี

6. การมีกิจกรรมร่วมกับชุมชน จะทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม ตลอดจนถึงความเชื่อและความคิดของคนในชุมชนนั้นๆ

7. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียน เป็นการฝึกให้รู้จักการทำงานในฐานะผู้บริหาร จึงเป็นการเตรียมผู้บริหารในอนาคตต่อไป

8. การลาหยุดเพื่อศึกษาต่อหลังจากที่ได้ทำงานพอสมควรแล้ว การลาศึกษาต่อหลังจากที่ได้ทำงานแล้วจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ได้ประสบการณ์ที่ผ่านมาแล้ว เป็นรากฐานที่จะเข้าใจปัญหาต่อไป

เมธี ปิณฑานนท์ (2529 : 108-118) กล่าวถึงกระบวนการในการพัฒนาบุคลากร ไว้ว่าจะต้องมีการจัดโปรแกรมอย่างมีระบบและเป็นกระบวนการ โดยมีขั้นตอนเกี่ยวข้องกันในแผนงาน 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดจุดมุ่งหมายและบทบาทของหน่วยงาน

ในการที่จะให้มองเห็นภาพของกระบวนการพัฒนาบุคลากรอย่างชัดเจน มีความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจความสัมพันธ์ของเป้าประสงค์ กับระบบงานที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาบุคลากร ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

1. เป้าประสงค์ของระบบโรงเรียนจะก่อให้เกิดตำแหน่งและความรับผิดชอบต่างๆ ในหน่วยงาน

2. กิจกรรมต่างๆ ในระบบโรงเรียนต้องการทักษะ ความรู้ และความสามารถในด้านต่าง ๆ ของบุคลากร

3. งานของระบบโรงเรียนจัดขึ้นเป็นระบบย่อยๆ หรือหน่วยงานย่อย ๆ และปฏิบัติงานโดยบุคลากรเป็นกลุ่ม เช่น ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษาและอื่น ๆ

4. ในการที่จะปรับปรุงประสิทธิผลและประสิทธิภาพของระบบโรงเรียนทั้งหมดนั้น แต่ละหน่วยงานควรเข้าใจและควรทราบบทบาทของตนว่าบทบาทของตนมีอย่างไร เพราะเป็นความจำเป็นเบื้องต้นสำหรับพฤติกรรมของบุคคล

5. ระบบโรงเรียนควรต้องให้แต่ละหน่วยแต่ละบุคคลได้ทราบมาตรฐานของการดำเนินงานซึ่งคาดหวังไว้และต้องการให้บรรลุผล

6. แผนการพัฒนาบุคลากรเบื้องต้นก็คือการประสานแผนงานต่างๆเข้าด้วยกัน เพื่อให้บุคคลและหน่วยงานเปลี่ยนจากบทบาทที่เป็นอยู่ไปสู่บทบาทในอนาคต

ขั้นที่ 2 จัดคณะบุคคลเพื่อดำเนินการและรับผิดชอบ

มีบุคคลอย่างน้อย 3 ฝ่ายด้วยกันในระบบ โรงเรียนที่มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาบุคลากรคือ

1. คณะกรรมการการศึกษา
2. สมาคมหรือองค์การครู
3. บัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นที่ 3 กำหนดความต้องการต่างๆในการพัฒนา

ในขั้นนี้จะเป็นการกำหนดความต้องการต่างๆให้เฉพาะเจาะจงที่ต้องการพัฒนา ซึ่งจะทำให้ได้ด้วยการจัดแผนงานอย่างระบบ ความต้องการต่างๆนี้ สามารถแยกออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ความต้องการการพัฒนาของระบบเป็นส่วนรวม
2. ความต้องการการพัฒนาเฉพาะหน่วยงาน
3. ความต้องการการพัฒนาของบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นที่ 4 เตรียมแผนการพัฒนาบุคลากรทั้งหมด

การวางแผนสำหรับการพัฒนาบุคลากรของฝ่ายบริหารกลางนั้น เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในปัญหาที่สำคัญๆ เช่น แผนงานอะไรที่คาดหวังว่าจะทำให้สำเร็จลุล่วงไป ด้วยทางใด ภายในขอบเขตใด และลำดับก่อนหลังอย่างไร ส่วนผู้บริหารระดับสูงในระบบโรงเรียน จะกำหนดแนวทางที่จะเริ่มดำเนินการ และการประสานงานแผนงานพัฒนาบุคลากรทั้งหมด แนวทางนี้จะรวมทั้งจุดมุ่งหมายของการพัฒนาบุคลากรทั้งระยะสั้นและระยะยาว นโยบายต่างๆ งบประมาณ การลำดับก่อนหลัง และความรับผิดชอบ

ขั้นที่ 5 ดำเนินการพัฒนาบุคลากร

การดำเนินงานแผนงานพัฒนาบุคลากร เป็นการรวบรวมเอากิจกรรมต่างๆ ในแผนการพัฒนาบุคลากร เพื่อดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายต่างๆ ที่ตั้งไว้ และให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้รับมอบหมาย การดำเนินการจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเฉพาะอย่าง เช่น การตัดสินใจเลือกกิจกรรมช่วงเวลาสำหรับดำเนินการเป็นกิจกรรม บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เงินที่จะใช้จ่าย สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆที่ต้องการ

ขั้นที่ 6 ประเมินผลกระบวนการพัฒนาบุคลากร

กระบวนการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายที่ใช้ในระบบโรงเรียน คณะกรรมการศึกษาและชุมชนก็คาดหวังที่จะได้รับผลจากกิจกรรมต่างๆ ในแผนงานการพัฒนา นี่เป็นการตอบแทนให้คุ้มค่ากับการที่ได้ลงทุนให้กับกิจกรรมการพัฒนานี้ ในการประเมินผล กระบวนการพัฒนานี้ มีข้อคำนึงอยู่ 3 ประการ คือ

1. ค้นหารายละเอียดเพื่อให้ทราบว่าฝ่ายบริหารรู้วิธีการนำเอากระบวนการพัฒนา มาใช้อย่างไร ได้แก่ เรื่องการวางแผน การจัดการ การดำเนินการ และการควบคุม
2. ค้นหาข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับปริมาณของประสิทธิผลที่ก่อให้เกิด ความรู้ทางเทคนิค ในการพัฒนาบุคลากรมากเพียงใด
3. แผนงานพัฒนาได้มีส่วนช่วยให้เป้าประสงค์ของหน่วยงานในแต่ละวัน แต่ละปี และเป้าประสงค์ระยะยาว บรรลุผลเพียงใด เราจะวัดอะไรได้บ้างจากการปฏิบัติงาน ของบุคลากรในหน่วยงาน

จากกระบวนการพัฒนาบุคลากรที่กล่าวมา พอจะสรุปได้ว่า จะต้องมีการวางแผน อย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน และในการพัฒนาบุคลากรนั้นมีกิจกรรมที่จะใช้ เพื่อพัฒนา บุคลากรมากมายหลายกิจกรรม ทั้งนี้ผู้บริหารของหน่วยงานจะต้องเลือกกิจกรรมมาใช้ให้ ถูกต้องเหมาะสม เพื่อที่จะพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ

4.5 กระบวนการพัฒนาบุคลากรครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน

4.5.1 การฝึกอบรม

ความหมายของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เพราะ เป็นกระบวนการที่สามารถพัฒนาบุคลากรได้ในทุกด้าน

ธงชัย สันติวงษ์ (2540 : 213) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึงกระบวนการที่ จัดขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อหาทางให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และ/หรือทัศนคติของพนักงาน เพื่อที่จะให้สามารถปฏิบัติงานได้ดีขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตและให้เกิดผลสำเร็จต่อ เป้าหมายขององค์กร

สมคิด บางโม (2538 : 14) กล่าวถึงการฝึกอบรมว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการ เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน โดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและทัศนคติ อันจะนำไปสู่การ ยกระดับ มาตรฐานให้สูงขึ้น

ณัฐพันธ์ เจริญนันท์ (2541 : 137) กล่าวว่า การฝึกอบรม คือกระบวนการที่ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เพื่อเพิ่มพูนหรือพัฒนาสมรรถภาพในด้านต่างๆ ตลอดจนปรับปรุงพฤติกรรม อันจะนำมาซึ่งการแสดงออกที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ในการพัฒนาบุคลากรโดยวิธีการฝึกอบรม มีดังนี้

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2537 : 164-165) ได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักไว้สามประการ คือ เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในสำนักงาน เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร และเพื่อให้บุคลากรตระหนักและกระตือรือร้นมีความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน

สมคิด บางโม (2538 : 25) ได้สรุปวัตถุประสงค์การฝึกอบรมมีสามประการคือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับบุคลากรในการปฏิบัติ เพื่อให้บุคลากรมีความสามารถเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ และเพื่อเพิ่มพูนความสามารถให้การปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ธงชัย สันติวงษ์ (2540 : 220-221) ได้ให้เหตุผล การฝึกอบรมมักจะจัดขึ้นด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้

1. เพื่อยกระดับปริมาณผลผลิต
2. เพื่อยกระดับคุณภาพของผลผลิต
3. เพื่อลดต้นทุนของงานที่จะเสียหายและต้นทุนในการซ่อมแซมเครื่องจักร
4. เพื่อลดจำนวนและต้นทุนของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น
5. เพื่อลดอัตราการลาออกและการขาดงาน และเสริมสร้างความพอใจในหน้าที่

ทั้งนี้เพราะการฝึกอบรมสามารถเป็นเครื่องช่วยในการยกระดับความพอใจของพนักงานได้ด้วย

สรุปได้ว่า การฝึกอบรมมีวัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ และทัศนคติที่ดีในการทำงาน พัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในการพัฒนาบุคลากรครู ในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้วิธีการอบรมนั้นเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของบุคลากรได้เป็นอย่างดีคืออีกวิธีหนึ่ง ซึ่งจะทำให้บุคลากรในหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

ประโยชน์ของการฝึกอบรม

ณัฐพันธ์ เจริญนันท์ (2541 : 143-144) บรรยายถึงประโยชน์ของการฝึกอบรม

ไว้ว่า

1. การฝึกอบรมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน
2. การฝึกอบรมช่วยส่งเสริมให้เกิดการประหยัด

3. การฝึกอบรมช่วยลดระยะเวลาในการเรียนรู้งาน
  4. การฝึกอบรมช่วยลดภาระหน้าที่ของหัวหน้างาน
  5. การฝึกอบรมช่วยกระตุ้นพนักงานให้ปฏิบัติงานเพื่อความก้าวหน้าของตน
- ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าการฝึกอบรมเป็นกิจกรรมหนึ่งที่น่ามาใช้ในการพัฒนาบุคลากรได้เป็นอย่างดี จึงเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรให้สูงขึ้นด้วย

4.5.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

ภิญโญ สาธร (2517 : 54) กล่าวถึงการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เป็นการที่ให้ ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมฟังบรรยายในภาคเช้า และเข้าห้องปฏิบัติการตามเรื่องที่ได้เรียนในภาคเช้า ในภาคบ่ายเป็นการฝึกปฏิบัติที่ได้เรียนรู้มา เท่ากับได้ประยุกต์ทฤษฎีอย่างเต็มที่ทันทีที่ได้เรียนรู้มาใหม่ ๆ โอกาสจะเข้าใจและจำได้จึงมีมาก

สมพงษ์ เกษมสิน (2523 : 28) กล่าวว่ามีการฝึกอบรมชนิดหนึ่งซึ่งจะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทคนิคดังกล่าวคือ การประชุมฝึกปฏิบัติการ (Workshop) เพราะว่าเป็นทางด้านวิชาการหรือทฤษฎี (Theory) และด้านปฏิบัติ (Practice) สำหรับทางด้านปฏิบัตินั้นก็คำนึงสถานการณ์หรือโลกอันแท้จริง (Real Situation or Real World) อันจะมีส่วนเสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการอบรมนำเอาสิ่งที่จนเรียนรู้ไปปฏิบัติในสภาพการทำงานอันแท้จริงของเขา

พนัส หันนาคินทร์ (2529 : 125) ได้กล่าวถึง การประชุมเชิงปฏิบัติการว่า หมายถึง การพบปะการประชุมปรึกษาหารือกัน เพื่อแก้ปัญหาทางภาคปฏิบัติในระหว่างที่มีประสบการณ์ในงานนั้นมาแล้ว และมีความสนใจที่จะแก้ปัญหานั้นร่วมกัน

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2528 : 44) กล่าวว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการแก้ปัญหาภาคปฏิบัติโดยมีผู้สนใจร่วม ดังนั้นวิธีดำเนินการจึงมีลักษณะเป็นประชาธิปไตย กล่าวคือ การวางแผนและการดำเนินงานเป็นไปตามความต้องการของส่วนรวม เป็นการนำเอากระบวนการของหมู่พวกแบบประชาธิปไตยมาใช้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ควรพิจารณา เพื่อเตรียมการประชุมเชิงปฏิบัติการคือ สถานที่ประชุม วิทยากรที่จะมาดำเนินการ สถานที่พักของวิทยากรและผู้เข้าร่วมประชุม และการจัดบริการต่างๆ รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ใน การประชุม

กล่าวโดยสรุป การประชุมปฏิบัติการเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ได้ดังนี้ คือ

1. เพื่อฝึกฝนเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดทักษะในการปฏิบัติงาน
2. เพื่อกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้งในการปฏิบัติงาน
4. เพื่อกำหนดแนวทางในการปรับปรุงงาน

4.5.3 การศึกษาดูงาน

การศึกษาดูงานจัดเป็นวิธีจำเป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ดีขึ้นหรือได้รับความรู้ใหม่ๆ เพราะวิธีการต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย การปฏิบัติงานประจำวันประจําานๆ อาจทำให้ความรู้ความสามารถล้าสมัยไม่ทัน โลก

ภิญโญ สาทร (2526 : 57) กล่าวว่า การส่งเสริมให้ข้าราชการได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานเป็นกิจกรรมสำคัญประการหนึ่งในกระบวนการบริหารงานบุคคลสมัยใหม่ โดยเฉพาะบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ทางการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการให้การศึกษารอบรม “คน” ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองให้มีคุณภาพ ปัญหาที่เคยได้รับทราบมาก็คือเกี่ยวกับความรู้ของครู ซึ่งปรากฏว่าในระยะปีแรกที่ครูสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาต่าง ๆ มาทำการสอน งานสอนของครูจะมีคุณภาพสูงเท่ากับวุฒิที่เรียนมา แต่ปีต่อๆ ไปคุณภาพและความรู้จะลดลง เมื่อนานไปจะเหลือเพียงแต่ระดับชั้นที่ครูทำการสอนอยู่เท่านั้น ดังนั้นบุคลากรทางการศึกษาจะต้องได้รับการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม อาจอยู่ในรูปของการศึกษาดูงานก็ถือได้ว่าเป็นการเพิ่มพูนพัฒนาความรู้หรือวิธีหนึ่งที่ทำให้บุคลากรได้รู้และเห็นของจริง ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2521 : 102) ได้ให้ความหมายของการศึกษาดูงานนอกสถานที่ไว้ว่า การศึกษาดูงาน หมายถึง การพาบุคลากรไปศึกษาดูงานในหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานดีเด่นด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อให้บุคลากรเกิดวิสัยทัศน์ แนวคิดที่จะนำมาปรับปรุงและพัฒนางานของตน นอกจากนี้การไปศึกษาดูงานยังช่วยให้บุคลากรเกิดความสัมพันธ์ มีความรู้สึกที่ดีต่อกันเป็นการสร้างขวัญกำลังใจและลดปัญหาความขัดแย้ง ในองค์กรได้ด้วย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2526 : 239) ได้กล่าวถึงการศึกษาดูงานสรุปได้ดังนี้ การศึกษาดูงานตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Field Trip เป็นการนำครูไปยังสถานที่อื่นเพื่อศึกษาจากสภาพจริงด้วยตนเอง การไปศึกษาดูงานไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะการไปดูการสอน แต่หมายรวมถึงกิจกรรมอื่นใดที่เอื้อต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูด้วย ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. หาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่จะไปศึกษาให้ชัดเจน
2. วางแผนการไปศึกษาดูงานอย่างชัดเจน
3. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน แจ้งผู้ที่จะไปศึกษาดูงานทราบล่วงหน้าโดย

ทั่วกัน

4. มอบหมายหน้าที่และแบ่งงานกันทำในการเดินทางทุกชั้นตอนอย่าให้มีผลกระทบต่อการเรียนของนักเรียน

5. ไม่ควรนำคณะไปศึกษาดูงานจำนวนมาก ๆ

6. ควรพิจารณาดูงานในท้องถิ่นใกล้เคียงก่อน

7. การดูงานให้เป็นไปด้วยความสมัครใจของครูหรือจงใจให้ครูเกิดความต้องการที่จะไปศึกษาดูงานจริง ๆ จะได้ผลดี

กล่าวโดยสรุป การศึกษาดูงานนอกสถานที่ เป็นการพัฒนาบุคลากร โดยการให้ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ตรงแก่บุคลากร อันจะเป็นการให้ประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน หรือการปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องที่ได้ไปศึกษาดูงานมา ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนให้บุคลากรได้ศึกษาดูงานนอกสถานที่เป็นอย่างยิ่ง

4.5.4 การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล

กรมสามัญศึกษา (2542 : 28) การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล เป็นวิถีชีวิตของการปฏิบัติงานที่ครบวงจร ทำให้ทราบความก้าวหน้า ผลการปฏิบัติงาน ปัญหา อุปสรรค รวมทั้งการบรรลุวัตถุประสงค์ของระบบ การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล มีความจำเป็นต้องปฏิบัติทุกด้านตั้งแต่ด้านการวางแผน การออกแบบระบบ การปฏิบัติตามระบบ รวมทั้งด้านการติดตามและประเมินผลโดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อทราบความก้าวหน้า ผลการปฏิบัติงาน และการบรรลุวัตถุประสงค์ของระบบ

2. เพื่อทราบปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานเพื่อไปสู่การปรับปรุงแก้ไข

ชูติมา สัจจามันท์ (2535 : 499-500) ให้ความหมายของการประเมินผลระบบสารสนเทศไว้ว่าการประเมินผลระบบสารสนเทศ หมายถึงกระบวนการในลักษณะใดลักษณะหนึ่งซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การแสวงหาข้อมูลอย่างมีระบบเพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานระบบสารสนเทศ ประกอบด้วยการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และรายงานผลเสนอผู้มีอำนาจตัดสินใจ เพื่อให้เป็นแนวทางในการเลือกปฏิบัติ

2. การวัดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสิ่งที่ต้องการประเมินระบบสารสนเทศ

3. การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานระบบสารสนเทศที่เกิดขึ้น จริงกับผลที่คาดหวัง หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้และเพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างผลดังกล่าว

4. การพิจารณาถึงคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น พิจารณาว่ามวลทรัพยากรสารสนเทศ ที่มีในสถาบันบริการสารสนเทศในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง การประเมินผลระบบสารสนเทศ จะให้ ข้อมูลอันเป็นคำตอบเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบสารสนเทศนั้น ๆ ดังนี้

- 4.1 งาน โครงการหรือกิจกรรมนั้นมีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด
- 4.2 สิ่งใดบ้างที่ประสบความสำเร็จ สิ่งใดบ้างที่ไม่ประสบความสำเร็จ
- 4.3 ระดับของความสำเร็จ คือเกิดผลสำเร็จในระดับมากน้อยเพียงใด
- 4.4 มีปัญหาอุปสรรคอะไร อย่างไร ปรับปรุงแก้ไขได้หรือไม่
- 4.5 คุ่มค่ากับการดำเนินงานหรือไม่
- 4.6 ควรดำเนินงาน โครงการ หรือกิจกรรมต่อหรือควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

แก้ไข หรือควรรูติ

การประเมินผลระบบสารสนเทศในปัจจุบันนิยมใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อศึกษาหาข้อมูล ระบุสมมุติฐาน วัตถุประสงค์ กำหนดประเด็นการประเมินผล รวบรวมข้อมูลที่จำเป็น วิเคราะห์ข้อมูลและให้ข้อสรุป ซึ่งจะเห็นเครื่องชี้วัดให้เห็นว่าระบบสารสนเทศนั้นมี ประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลจะกระทำเมื่อต้องการทราบข้อมูล และใช้ข้อมูลจากการศึกษาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งปรากฏในรูปของการรายงานหรือ การติดตามผลก็ได้ การประเมินผลระบบสารสนเทศมีความสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ด้านค่าใช้จ่าย ระบบสารสนเทศในปัจจุบันมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และ มีการลงทุนสูง และนับวันจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการ เทคโนโลยี สภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง

2. ด้านการดำเนินงาน ระบบสารสนเทศเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่มีขอบเขตกว้าง เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลจำนวนมาก มีความสลับซับซ้อนในหลายๆ ระดับ และการตัดสินใจก่อให้เกิดผลกระทบสูง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยสารสนเทศหรือข้อมูลที่ได้จากการ ประเมินผลอย่างมีระบบ

3. ด้านการบริหารงานและจิตวิทยา การประเมินผลเป็นการกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงาน และผู้เกี่ยวข้องมีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ ระวังระวัง และมีความตื่นตัวในการปฏิบัติงาน อยู่เสมอ ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้า ในการดำเนินงาน อีกทั้งยังเป็นการวิเคราะห์หาแนวทางในการดำเนินการแก้ไขอุปสรรคปัญหา ที่เกิดขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

มนัส ไชยศักดิ์ (2544 : 54) ได้ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยในชั้นเรียนซึ่งพบว่าปัญหาและอุปสรรคได้ดังนี้

1. ครูไม่มีความรู้เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน
2. ครูไม่เห็นคุณค่าของการทำวิจัยในชั้นเรียน
3. ครูเห็นว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องยาก
4. ครูขาดผู้ให้คำแนะนำในการทำวิจัยในชั้นเรียน
5. ครูขาดเอกสารงานวิจัยให้ดูเป็นแบบอย่าง
6. ครูไม่มีเวลาที่จะทำการวิจัยในชั้นเรียน

จึงได้สรุปประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ 3 ประเด็น

คือ

1. ปัญหาด้านความรู้ในการทำวิจัย ครูส่วนมาก ไม่มีความรู้ในการทำวิจัย ไม่มีผู้ให้คำแนะนำ ขาดแหล่งเอกสารค้นคว้า

2. ปัญหาด้านงบประมาณ ครูผู้ทำวิจัยส่วนมากต้องใช้งบประมาณส่วนตัวในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยคาดหวังว่าผลงานวิจัยที่ทำจะสามารถไปนำเสนอขอกำหนดตำแหน่งเพื่อให้ได้รับเงินเดือนสูงขึ้นได้ ซึ่งในส่วนนี้ทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

3. ปัญหาด้านเวลา เวลาเป็นเรื่องสำคัญในการทำวิจัย เพราะครูผู้วิจัยต้องเก็บข้อมูล ศึกษาเอกสาร นวัตกรรม ปฏิบัติเพื่อนครูเพื่อให้นักศึกษามีความน่าเชื่อถือ หน้าที่การงานของครูมีมาก นอกจากต้องสอนต้องทำงาน โครงการ และมอบหมายงานอื่นอีกทำให้เวลาที่เหลือในการทำวิจัยมีน้อย ซึ่งขัดแย้งกับกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ที่ถูกต้องต้องรู้ผลโดยเร็ว และนำผลไปใช้ในทันทีทันใด

นอกจากนี้ มนัส ไชยศักดิ์ (2544 : 57) ยังได้เสนอแนวทางในการสนับสนุนครูให้ทำการวิจัยในชั้นเรียน ไว้ดังนี้

1. ปัญหาครูไม่มีความรู้เรื่องวิจัยในชั้นเรียน ควรแก้ปัญหาโดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ครู โดยใช้วิทยากรจากศึกษานิเทศก์ หรืออาจารย์จากสถาบันการศึกษา

2. ปัญหาไม่เห็นคุณค่าของการวิจัยในชั้นเรียน เป็นปัญหาที่ยากพอสมควรที่ทำให้ครูทุกคนในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนผลจากการที่ครูได้ฟังคำแนะนำจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกับการชี้แจงเหตุผลของผู้บริหาร โรงเรียนก็จะทำให้ครูเห็นคุณค่าของการวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น และนอกจากนี้ผู้บริหารควรชี้แจงให้ครูทราบว่าจะระยะเวลาที่ได้เสียไปกับการทำวิจัยในชั้นเรียนนั้นมีค่าและมีประโยชน์ ไม่ได้เกิดแต่

เฉพาะนักเรียนเท่านั้น แต่การทำวิจัยในชั้นเรียนยังเป็นการแสดงถึงการพัฒนาตนเองเพื่อทำผลงานทางวิชาการ เพื่อเลื่อนตำแหน่ง เพื่อให้ได้รับการยกย่องเป็นครูแกนนำ ครูต้นแบบและครูแห่งชาติ ฯลฯ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพและความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการแก่ตัวครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนเอง สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นแรงกระตุ้นครูให้เห็นคุณค่าของการทำวิจัยในชั้นเรียน

3. ปัญหาว่าครูเห็นการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องยาก ปัญหานี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้ เพราะครูส่วนใหญ่ไม่เคยวิจัยในชั้นเรียนมาก่อน และที่สำคัญครูไม่เคยเห็นแบบอย่างรายงานการวิจัย ในชั้นเรียนและคิดว่าเป็นเรื่องใหม่ยากที่จะทำการศึกษาเข้าใจ ส่วนนี้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องทำความเข้าใจกับครูถึงการวิจัยในชั้นเรียน ให้กำลังใจให้แก่วิจัยว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องไม่ยาก แต่ต้องใช้เวลาสำหรับการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริงแบบค่อยเป็น ค่อยไป โดยรายงานวิจัยที่เขียนเป็นรูปเล่มนั้น ไม่จำเป็นต้องมีขนาดใหญ่เท่ากับงานวิทยานิพนธ์ เขียนรายงานเพียงไม่กี่หน้า หรือหน้าเดียวก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ซึ่งการชี้แจงเรื่องต่างๆ เหล่านี้จะคลายความกังวลให้กับครูที่คิดจะทำการวิจัย ในชั้นเรียนได้

4. ปัญหาไม่มีผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียนปัญหานี้เป็นปัญหาหนักสำหรับผู้บริหาร เพราะโรงเรียนบางแห่งไม่มีผู้เคยทำวิจัยมาก่อน หรือบางโรงเรียนอาจจะไม่มีผู้จบปริญญาโทเลย แต่ปัญหานี้สามารถแก้ได้ โดยผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นแกนนำให้ครูได้ทำงานวิจัยเป็นทีม หรือทำงานเป็นทีม หรือทำงานร่วมกัน แต่ถ้าโรงเรียนแห่งนั้นมีครูที่จบปริญญาโท ก็สามารถให้ครูผู้นั้นเข้ามามีส่วนร่วมเป็นแกนนำในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

5. ปัญหาครูไม่มีเอกสารงานวิจัยเป็นแบบอย่าง ปัญหานี้ผู้บริหารให้คำแนะนำ โดยให้ครูมีโอกาสได้ศึกษาตัวอย่างงานวิจัยต่างๆ จากวารสารต่างๆ และจากวิทยานิพนธ์ทางการศึกษา ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ 3 หรืองานวิจัยทางการศึกษา ฯลฯ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์และถือเป็นแบบอย่างได้ โดยอาจจะแนะนำให้ศึกษาวิธีการขั้นตอนดำเนินการและการเขียนรายงานวิจัย ฯลฯ แต่ควรชี้แจงให้ครูทราบว่า การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนนั้นควรเขียนโดยมีรูปแบบที่รัดกุม โดยไม่จำเป็นต้องเป็นเล่มใหญ่หลายหน้า แต่ถ้าผู้บริหารสามารถจัดหารายงานการวิจัยในชั้นเรียน ให้ครูได้เห็นรูปแบบที่ชัดเจนก็จะเป็นการดี เพื่อครูจะได้ทำการวิจัยในชั้นเรียนได้เร็วขึ้น

6. ปัญหาครูไม่มีเวลาที่จะทำการวิจัยในชั้นเรียน ปัญหานี้ผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนช่วยได้มากและคงจะขึ้นอยู่กับเทคนิคของแต่ละท่านที่จะจัดเวลาให้ครูได้มีเวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

นลินี วารี (2545 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ผลการศึกษารูปได้ว่า

1. การศึกษาความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การศึกษาความต้องการในรูปแบบวิธี/รูปแบบการพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน พบว่าความต้องการเรียงตามลำดับดังนี้ 1) ศึกษาอบรม 2) การสัมมนาและศึกษาดูงาน 3) การใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง 4) การเผยแพร่ข่าวสาร 5) การศึกษาต่อ

3. การศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยอื่นที่เสริมสร้างสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า

ด้านงบประมาณ ครูต้องการงบประมาณสนับสนุน 1,000-5,000 บาท

ด้านผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการให้คำปรึกษาในการวิจัย ครูผู้สอนต้องการให้มี การตั้งชมรมนักวิจัยในชั้นเรียนและมีผู้เชี่ยวชาญระดับ สปอ./ก

ด้านเวลาในการวิจัยในชั้นเรียน ครูต้องการให้ลดชั่วโมงสอนและภาระอื่นให้น้อยลง

ด้านวัสดุอุปกรณ์หรือเครื่องอำนวยความสะดวกในการวิจัยในชั้นเรียนครูต้องการให้จัดสรรงบประมาณ และจัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์

ด้านแหล่งค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการ ตำรา เอกสารอ้างอิงในการทำการวิจัยในชั้นเรียน ครูต้องการให้มีแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูล และรวบรวมผลงานวิจัย หรือผลงานทางวิชาการของครูในระดับ โรงเรียนและระดับอำเภอ และต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์แนะนำแหล่งค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการ

ด้านการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนในการทำการวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้สอนต้องการให้ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุน อำนวยความสะดวกให้อย่างจริงจัง การกระจายงานอื่นๆให้เหมาะสมต้องการให้เป็นผู้สามารถให้คำปรึกษาและแนะแนวทางในการทำการวิจัยในชั้นเรียนได้

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ครูต้องการให้มีการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนในระดับอำเภอให้มากขึ้น มีการเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้การวิจัย ใน

ชั้นเรียนไปแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง และต้องการให้ครูแกนนำเป็นเครือข่ายในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ประสิทธิ์ สักดีคำดวง (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาและด้านวิธีการพัฒนา ส่วนด้านระยะเวลาในการพัฒนามีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

2. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและขนาดโรงเรียนต่อความต้องการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน

3. ครูผู้สอนได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า ด้านเนื้อหา ควรจัดให้ความรู้ในเรื่องเทคนิคการอ่านรายงานวิจัยแนวทาง การนำผลการวิจัยมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและความต้องการของเด็ก

ด้านวิธีการพัฒนาควรจัดให้มีการจัดงบประมาณสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน จัดให้มีแหล่งค้นคว้างานวิจัยในชั้นเรียน และจัดทำคู่มือการวิจัยในชั้นเรียน

ด้านระยะเวลาในการพัฒนา ควรจัดให้มีการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง จัดอบรมก่อนเปิดภาคเรียนหรือต้นปีการศึกษา และระยะเวลาในการอบรมควรอยู่ในช่วง 3-5 วัน

กอบกุล จงกลณี (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนมี 4 ด้าน คือด้านครุศาสตร์เทคนิคการวิจัย ด้านครุศาสตร์การส่งเสริมสนับสนุนจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านครุศาสตร์ปัจจัยเอื้อต่อการทำวิจัย และด้านขาดการเผยแพร่ผลงานวิจัย

แนวทางการพัฒนาการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อใช้แก้ปัญหาทั้ง 4 ด้าน มีด้วยกัน 129 ข้อ บางข้อนำไปแก้ปัญหาได้มากกว่า 1 ด้าน ในด้านครุศาสตร์ความรู้เรื่องเทคนิคการวิจัย ด้านครุศาสตร์การส่งเสริมสนับสนุนจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านครุศาสตร์ปัจจัยเอื้อต่อการทำวิจัยมีแนวทางที่นำไปแก้ปัญหาร่วมกันดังนี้ จัดอบรมสัมมนา จัดหาเอกสาร

จัดหาที่ปรึกษาให้คำแนะนำ จัดเวทีเสนอผลงาน จัดให้มีแหล่งข้อมูล จัดเผยแพร่ผลงานวิจัย จัดหาอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวก จัดหาทุนการทำวิจัย จัดเครือข่ายการทำวิจัย นำผลงานวิจัยไปพิจารณาความดีความชอบ ติดตามประเมินผล การทำงานอย่างต่อเนื่อง สร้างแรงจูงใจ ทั้งรูปธรรมและนามธรรมและจัดบรรยากาศที่ทำงานให้เป็นบรรยากาศทางวิชาการในการแก้ปัญหาของผู้มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและสั่งการและปฏิบัติงานได้แก่ กำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้อง มีมาตรการในการติดตามผลงานตามนโยบายและข้อปฏิบัติต่างๆที่กำหนดขึ้นในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารและครูปฏิบัติหน้าที่การสอน มีแนวทางการพัฒนา คือมีจรรยาบรรณต่องานที่รับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง รักในการพัฒนาการในหน้าที่ ขวนขวายหาความรู้ให้สอดคล้องกับยุคข้อมูลข่าวสาร มีจรรยาบรรณนักวิจัย ในด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า ควรเผยแพร่ในรูปของการจัดประชุมสัมมนา จัดเวทีเสนอผลงานวิจัย จัดในรูปของเอกสารเพื่อทำการเผยแพร่ในแหล่งข้อมูลต่างๆ และให้สื่อมวลชนมีส่วนช่วย ในการเผยแพร่ในรูปของการนำเสนอทั้งทางโทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ต่างๆ อันจะเป็นตัวกระตุ้นให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ตระหนักรู้และเกิดความสนใจ ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงานเป็นรูปธรรม

สรุปได้ว่าควรมีการพัฒนาทั้งระบบ หรือองค์รวม (Holistic Development) จึงจะทำให้ครูเกิดความสนใจที่จะทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนด้วยใจอย่างแท้จริง อันจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

สมหวัง หงษ์ทอง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาบุคลากรในการทำวิจัยชั้นเรียน โรงเรียนบ้าน โนนสว่างกิ่งอำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยของการวิจัยในชั้นเรียน และเสนอแนวทางการพัฒนาอันดับแรกคือความต้องการให้จัดอบรมและติดตามผล โดยจัดเป็นกลุ่มปฏิบัติการย่อยในโรงเรียนก่อน ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการในการทำการวิจัยในชั้นเรียน จึงได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามกระบวนการศึกษาค้นคว้ารอบที่ 1 กลุ่มเป้าหมายสามารถเสนอชื่อเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ทุกคน มีความรู้ความเข้าใจตามขั้นตอนกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับดี การปฏิบัติกิจกรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูแต่ละคนอยู่ในระดับปานกลาง การสร้างนวัตกรรมในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อการแก้ปัญหาการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง การนำนวัตกรรมที่ได้จากการทำวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในการแก้ปัญหายังไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร การสรุปและรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการทำวิจัยใน

ชั้นเรียนเหมาะสมในระดับปานกลาง และคณะครูให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมงานและวิจัยอยู่ในระดับดี

การพัฒนาตามกระบวนการรอบที่ 2 ใช้วิธีการอบรมและฝึกปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียนแบบเข้ม ผลการพัฒนาพบว่า กลุ่มเป้าหมายสามารถจัดทำรายงานการวิจัยในชั้นเรียนในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบสอนได้คนละ 1 เรื่อง และมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับดี การปฏิบัติกิจกรรมทำวิจัยในชั้นเรียนของครูแต่ละคนอยู่ในระดับปานกลาง การสร้างนวัตกรรมในการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อการแก้ปัญหาการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง การนำนวัตกรรมที่ได้จากการทำวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในการแก้ปัญหา ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ จำนวน 2 ราย การสรุปและรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียนเหมาะสม ในระดับดี และคณะครูให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมงานการวิจัยอยู่ในระดับดี กลุ่มเป้าหมายการทำวิจัยในชั้นเรียนได้สำเร็จ 3 ราย กำลังจัดทำรายงานวิจัย 5 ราย และอยู่ระหว่างการดำเนินการ 2 ราย ผลการจัดทำกรวิจัย ในชั้นเรียนช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนดีขึ้น

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ชี้ว่าการพัฒนาบุคลากรในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยวิธี

1) การศึกษาเอกสารคู่มือการทำวิจัยในชั้นเรียน 2) การฝึกอบรมการพัฒนาบุคลากรในการทำวิจัยในชั้นเรียน 3) การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน และ 4) การฝึกปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียน ทำให้บุคลากรครูมีการเปลี่ยนแปลงจากขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยในชั้นเรียน เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน และสามารถปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนได้ และได้แนวทางที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาแก้ปัญหา และเปรียบเทียบผลพัฒนาก่อนและหลังนำแนวทางการพัฒนาบุคลากรในการทำวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ ทั้งนี้ต้องนิเทศและติดตามผลการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

วิทยา แสงงาม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาบุคลากรครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนไร่ไผ่ประชาคม อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรครูในโรงเรียนไร่ไผ่ประชาคมก่อนการดำเนินการพัฒนาบุคลากรครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทำวิจัยในชั้นเรียน ไม่สามารถจัดวิจัยในชั้นเรียนได้ เมื่อได้ดำเนินการพัฒนาตามขั้นตอน การวิจัยปฏิบัติการด้วยการศึกษาเอกสาร การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน แล้วทำให้บุคลากรครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และสามารถจัดทำวิจัยได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังขาดความชัดเจนในเรื่องการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม

การพัฒนาบุคลากรบรรลุความรู้ ความสามารถของบุคลากรครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน แต่ยังคงได้รับความช่วยเหลือในขั้นการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรมซ้ำ ควรมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้อย่างชัดเจนและสามารถทำได้ด้วยความมั่นใจยิ่งขึ้น

กาญจนา สุภักวงศ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาครูเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านเต็กวารินชำราบ อําเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลของการศึกษาพบว่า สภาพก่อนการพัฒนา ครูผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าขาดความรู้ความเข้าใจและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการวิจัยในชั้นเรียน ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงได้ปรึกษากับคณะผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการอำนวยการ โรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาครู โดยได้ดำเนินการฝึกอบรมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนตามขั้นตอนของการวิจัย 4 ขั้นตอน และไปศึกษาดูงานเพื่อให้เข้าใจสภาพที่แท้จริง ปรากฏว่าครูผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น หลังจากนั้นครูผู้ร่วมศึกษาได้ฝึกทำการวิจัยปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน พบว่าครูสามารถแก้ปัญหานักเรียนได้เป็นบางส่วน พบความเปลี่ยนแปลงของครูไปในทางที่ดีขึ้น มีความกระตือรือร้นในการที่จะแก้ปัญหานักเรียนมากขึ้น เพื่อให้ครูได้มีทักษะในการทำวิจัยมากขึ้นจึงได้พัฒนาครูอย่างต่อเนื่องเป็นวงจรที่ 2 ด้วยการวางแผนร่วมกัน และดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัย 4 ขั้นตอน ผลการพัฒนาพบว่า ครูปรับยุทธวิธีในการแก้ปัญหาและเลือกใช้นวัตกรรมในการแก้ปัญหานักเรียนได้เหมาะสมขึ้น แสดงว่าครูมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนทั้งในด้านการวิเคราะห์สภาพปัญหา เลือกใช้นวัตกรรมตลอดจนมีทัศนคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน จากการนิเทศภายในพบว่า ครูยังไม่ได้ทำรายงานการวิจัยที่สมบูรณ์รายงานที่ทำเป็นเพียงรายงานการวิจัยอย่างไม่เป็นทางการ 1 – 2 หน้า และรายงานด้วยวาจาภายในกลุ่มที่มีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย และระหว่างกลุ่มครูในโรงเรียนเพื่อรายงานว่าปัญหาคืออะไร ลงมือแก้อย่างไร ผลเป็นอย่างไร ใช้เวลานานเท่าใด และต่อไปจะดำเนินการอย่างไร ดังนั้นการวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถจัดทำรูปแบบสำหรับพัฒนาครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิ์ ลาสอน (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาบุคลากรครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนเทศบาล 3 บ้านเหล่า อําเภอกันทรวิชัย จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ก่อนทำการศึกษาค้นคว้าบุคลากรครูโรงเรียนเทศบาล 3 บ้านเหล่า ไม่มีความรู้ความเข้าใจและความมั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนตามหลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ขั้นตอน การวางแผนแก้ปัญหา การจัดกิจกรรมแก้ปัญหา การเก็บข้อมูล ภายหลังการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศติดตามผล การนำไปปฏิบัติจริงที่ห้องเรียน ดำเนินการ 2 วงจร พบว่าปัจจุบันครูมีความเข้าใจในการวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียน ใช้ข้อมูลที่เป็นจริงประกอบในการหาเหตุผลของปัญหาและสรุปความจำเป็นที่จะต้องแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ได้ ครูผู้สอนมีการวางแผนเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน พัฒนาการแก้ปัญหา การเรียนรู้ด้วยวิธีสอนอย่างหลากหลายและสามารถสรุปผลการแก้ปัญหาในลักษณะการเขียน รายงานผลการวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบได้ซึ่งเป็นการจูงประกายให้ครูทุกคนในโรงเรียน หาแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อให้การเรียนสอนของตนเอง มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่ยังมีปัญหา การพัฒนาบุคลากร ในการวิจัยในชั้นเรียน คือครูมีเวลาน้อย เอกสารความรู้เกี่ยวกับการวิจัยไม่เพียงพอ ขาดประสบการณ์ในการเขียนรายงาน ขาดความชัดเจนในการเขียนรายงาน การเก็บ รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้วยการอบรม เชิงปฏิบัติการและการนำไปปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ช่วยให้บุคลากรครูมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้ แต่ยังคงขาดความชำนาญซึ่งควรส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร อย่างต่อเนื่องเพื่อแก้ปัญหาที่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดกับบุคลากร ครูในการวิเคราะห์กิจกรรมได้เหมาะสมเพื่อการพัฒนาต่อไป

ถาวร พลีดี (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนสมเด็จพระราชชนนี อำเภอหนองหลวง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการพัฒนา ครูผู้สอนโรงเรียนสมเด็จพระราชชนนี ยังไม่ได้ลงมือทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากประสบปัญหาคือขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดทักษะในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดแรงจูงใจ และความกระตือรือร้นในการทำวิจัย ในชั้นเรียน ขาดเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องขาดการนิเทศให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงาน ที่รับผิดชอบ ขาดวัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณ ที่สนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน มีความเข้าใจ ที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน มีภาระงานที่รับผิดชอบมาก มีเวลาที่จะศึกษาหาความรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนน้อย และครูผู้สอนส่วนมาก มีความต้องการที่จะพัฒนาตนเอง ด้านการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อที่จะได้นำความรู้ไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ให้มีคุณภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน

หลังจากการดำเนินการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนตามแผนการและแนวทาง ที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ตามหลักของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 3 วงจร ผลจากการดำเนินการ พบว่า

ครูผู้สอนที่สมัครใจเข้ารับการพัฒนาตนเองด้านการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 5 คน ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และเกิดทักษะ ในด้านการวิจัยในชั้นเรียนสามารถดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ ถูกต้องตามขั้นตอน และกระบวนการของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจนประสบความสำเร็จ สามารถพัฒนาตนเองในด้านการวิจัยในชั้นเรียนได้

สรุป การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ใน 4 ขั้นตอน สามารถช่วยให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองด้านการวิจัยในชั้นเรียน และสามารถดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ และแนวทางการปฏิบัติครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้ยังเป็นแนวทางสำหรับการประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบุคลากรในเรื่องอื่นๆ อีกต่อไป

ทวีศักดิ์ ศรีธรรมบุตร (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การพัฒนาบุคลากรครูเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนห้วยเก็งพิทยาคาร ผลการศึกษา พบว่า ก่อนดำเนินการพัฒนา ผู้ร่วมศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนครูอยู่ในระดับปานกลาง จากการศึกษาดูงานใน โรงเรียนต้นแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้ร่วมศึกษาไม่สามารถวางแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียน จึงขาดความมั่นใจเพราะไม่เคยเข้ารับการอบรมมาก่อน และยังไม่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนเลย เห็นว่าเป็นเรื่องที่ยากเกินระดับความสามารถหรือศักยภาพของครู และเป็นภาระที่หนักนอกเหนือไปจากงานสอนตามปกติที่มีมากอยู่แล้ว

เมื่อดำเนินการพัฒนาบุคลากรครูด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการ ส่งเสริมให้บุคลากรครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน มีความตระหนักในภาระรับผิดชอบที่จะต้องพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ และมีความมั่นใจ มีเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน และการนำเอากระบวนการวิจัยมาแก้ปัญหาการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งโดยภาพรวมผลการดำเนินการพัฒนาเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด บุคลากรครูเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการสอนและวัฒนธรรมการทำงาน สามารถวางแผนแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน รู้จักเลือกปรับกิจกรรมการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนวิธีการสอน ปรับสื่อ นวัตกรรม ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาของผู้เรียน พร้อมทั้งสามารถนำลงสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียนได้

ผดุงศักดิ์ วิไลลักษณ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัย

ในชั้นเรียนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนโดยรวมและปัจจัยโดยรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปัญหา อุปสรรคการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านความเข้าใจ และความตระหนักในการทำวิจัยในชั้นเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยภายนอกมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนโดยรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามตำแหน่งของครูผู้สอน วุฒิการศึกษา การผ่านการอบรมและประสบการณ์ในการสอน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนโดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามตำแหน่งของครูผู้สอน วุฒิการศึกษา การผ่านการอบรมและประสบการณ์ในการสอน มีความคิดเห็นไม่ แตกต่างกัน

สุภีร์ สีพาย (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนอนุบาลสุริยาอุทัยพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนมาก่อนหลายคนเคยเข้ารับการอบรมการวิจัยในชั้นเรียนมาแล้วหลายครั้ง แต่ยังมีปัญหาในด้านความรู้ความเข้าใจในหลักการวิจัยในชั้นเรียน ขาดทักษะในการทำวิจัย ขาดความมั่นใจและไม่กล้าตัดสินใจในการลงมือทำวิจัยในชั้นเรียน โดยส่วนใหญ่ต้องการทำวิจัยในชั้นเรียนและรู้ประเด็นปัญหาที่จะทำวิจัย แต่ไม่รู้วิธีการแก้ปัญหา ขาดการนิเทศติดตามและการชี้แนะให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด

ภายหลังการพัฒนาโดยการอบรมปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน การประชุมเชิงปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน และการนิเทศติดตามการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูมีความรู้และความมั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น โดยขึ้นการกำหนดหัวข้อการวิจัยในชั้นเรียน ครูสามารถสำรวจสภาพการปฏิบัติงานและกำหนดหัวข้อการวิจัยในชั้นเรียนได้ ซึ่งได้รับคำแนะนำเพิ่มเติมจากผู้ศึกษาค้นคว้าชั้นการเขียนเค้าโครงการวิจัย ครูให้ความสำคัญของการเขียนเค้าโครงและสามารถเขียนเค้าโครงการวิจัยได้อย่างเหมาะสม ขึ้นการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนโดยพัฒนานวัตกรรม เครื่องมือ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบมากขึ้น มีการบันทึกโดยใช้เครื่องมือที่ชัดเจน สามารถนำไปอ้างอิงและตรวจสอบได้ พร้อมทั้งสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การทำวิจัย ชั้นการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนครูสามารถเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนได้โดยความช่วยเหลือแนะนำซึ่งกันและกันของกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า

ผลการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนอนุบาลสุริยาอุทัยพินาย ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ และการปฏิบัติงานของครูที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน กล่าวคือ มีการทำงานเป็นทีมและให้ความช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน มีความตระหนักและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน มีความกระตือรือร้นในการทำวิจัยและศึกษาผลงานการวิจัยของคนอื่นมากขึ้น และสามารถให้คำแนะนำการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครูคนอื่น ได้อย่างมั่นใจ ประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อไป คือ การส่งเสริมให้ครูใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อย่างต่อเนื่อง

กนก สิตบุตร (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูระดับ ประถมศึกษาในโรงเรียนโครงการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ในด้านต่างๆ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการเข้าฝึกอบรม และด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการ ด้านการเรียนการสอน ด้านการเข้าฝึกอบรม และด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 3 ด้าน ของครู โรงเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนโครงการปฏิรูปการศึกษา มีความต้องการอยู่ในระดับ มากทุกด้าน

พิเชษฐ สุทธิรัตน์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการในการพัฒนา บุคลากรโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีความต้องการพัฒนา บุคลากรโดยกระบวนการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาคือด้านการพัฒนาโดยกระบวนการบริหาร และด้านการฝึกอบรม ตามลำดับ และเมื่อแยกเป็นงานด้านตามขนาดโรงเรียนพบว่า โรงเรียน ขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ต่างมีความต้องการพัฒนาโดยกระบวนการ ปฏิบัติงานสูงสุด ส่วนความต้องการพัฒนาโดยวิธีอื่นแตกต่างกัน

โคมยง ชมภูคำ (2541 : 118) ได้ศึกษาความต้องการพนักงานครูเทศบาล สังกัด เทศบาลนครขอนแก่นพบว่า พนักงานครูเทศบาลขอนแก่น มีความต้องการพัฒนาตนเองโดยรวม และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบรรยายและการสาธิต ด้านการประชุมเชิงปฏิบัติการ ด้านการศึกษาต่อ ด้านการ ไปเยี่ยมชมและดูงานที่อื่น ด้านการสัมมนา ด้านดูงานนอกสถานที่ ด้านการเข้ารับการฝึกอบรม

เรวดี อาษานาม (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การรับรู้ปัญหา และ ความต้องการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษาในเขตบริการทางการศึกษาของ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม" พบว่ามีครูจำนวนน้อยมากที่เคยทำการวิจัยในชั้นเรียน แม้จะเคย

เรียนวิชาวิจัยในชั้นเรียน สาเหตุที่ทำให้ครูไม่ทำการวิจัยในชั้นเรียนอาจเนื่องมาจากไม่เคยศึกษาผลงานวิจัย ขาดแหล่งค้นคว้าหรือมีแหล่งศึกษาค้นคว้าไม่เพียงพอ และไม่เคยเข้ารับการอบรมหรือประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนสามารถนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนได้ จึงนับว่าครูเห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน แต่มีครูเห็นว่าครูมีความสามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ต้องทำหรือประยุกต์ผลงานวิจัย ซึ่งเป็นความเห็นที่ขัดแย้งกัน สาเหตุอาจเนื่องมาจากไม่เคยประยุกต์ผลงานวิจัยไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน แม้ว่าจะเห็นคุณค่าของการวิจัยในชั้นเรียนและครูได้สอนตามที่เคยปฏิบัติมาแบบเดิมๆ ครูมีความรู้กับการวิจัยในชั้นเรียนน้อย และขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งอาจเป็นสาเหตุสำคัญที่ครูทำการวิจัยชั้นเรียนน้อย สาเหตุอีกประการหนึ่งที่สนับสนุนเรื่องนี้ก็คือครูมีความเห็นว่าคุณเองมีคุณลักษณะของนักวิจัย ซึ่งถ้าได้มีการพัฒนาความรู้ ทักษะและความสามารถในการทำการวิจัย รวมทั้งถ้าได้รับการสนับสนุนจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องครูน่าจะสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี ปัญหาที่สำคัญในการทำการวิจัยในชั้นเรียนได้แก่ การวิเคราะห์และการนำปัญหาการเรียนการสอนไปเป็นหัวข้อในการวิจัย การออกแบบ หรือการวางแผนการวิจัยและการสร้างเครื่องมือการวิจัย ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการวิจัย ความรู้และทักษะในการทำการวิจัย การขาดแหล่งค้นคว้างานวิจัย การเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียนยังไม่เป็นที่กว้างขวาง ครูบางคนขาดนิสัยการรักการอ่าน หรือไม่มีเวลาในการอ่าน ครูมีรายได้น้อย ไม่สามารถซื้อตำราหรือวารสาร ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวิจัย ครูประถมศึกษามีความต้องการที่สำคัญเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ 4 ประการคือ ต้องการงบประมาณในการวิจัยในชั้นเรียน ต้องการที่ปรึกษา ต้องการแหล่งความรู้สำหรับศึกษาเพื่อทำการวิจัย และต้องการความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

เทวี พรหมมินตะ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการเสริมพลังอำนาจครู โดยการพัฒนาความสามารถด้านการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวคิดความร่วมมือการออกแบบด้วยวิธีผสมผสานผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. จากข้อมูลการวิจัยเชิงสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการทำวิจัยร้อยละ 66.84 โดยครูที่เคยทำวิจัยมีประสบการณ์การฝึกอบรมการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนร้อยละ 81.98 และมีความต้องการการฝึกอบรมร้อยละ 56.57 รูปแบบการวิจัยเป็นแบบทางการร้อยละ 70.1 ลักษณะการทำวิจัยแบบรายบุคคลร้อยละ 78.1 โดยมีรูปแบบความร่วมมือระหว่างบุคคลภายใน โรงเรียนมากที่สุด

2. กระบวนการเสริมพลังอำนาจครูใช้วิธีการบรรยายให้ความรู้ และการสนับสนุนส่งเสริม ให้ความช่วยเหลือครูในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

3. สำหรับผลการวิจัยจากกรณีศึกษาพบว่า หลังการเสริมพลังอำนาจครูในโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาทำวิจัยมากกว่าร้อยละ 50 ในแต่ละโรงเรียนมีการทำวิจัยแบบไม่เป็นทางการมากกว่าร้อยละ 60 ลักษณะการทำวิจัยเป็นแบบรายบุคคลมากกว่าร้อยละ 70 รูปแบบความร่วมมือในการทำวิจัยที่พบเป็นแบบความร่วมมือระหว่างบุคคลภายในโรงเรียน โดยไม่มีบุคคลภายนอกให้ความช่วยเหลือ ประเด็นปัญหาวิจัยที่ศึกษาส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของนักเรียนและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครู

บุรินทร์ ทองเม็น (2545 : 165-170) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การติดตามผลการพัฒนาและส่งเสริมครูในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์” พบว่า

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์มีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกัน โดยศึกษานิเทศก์มีมากที่สุด รองลงมาคือครูผู้สอน และผู้บริหารตามลำดับ

2. ครูผู้สอนมีความต้องการในการเพิ่มพูนความรู้ในระดับ “มาก” ในเรื่อง การเลือกนวัตกรรมในการวิจัยในชั้นเรียน การตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรม การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการเขียนอ้างอิง ส่วนที่ครูผู้สอนมีความต้องการเพิ่มพูนความรู้ในระดับน้อย คือสำรวจปัญหาในชั้นเรียน การสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียนและการวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียน

3. ความคิดเห็นหรือเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ ส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อการวิจัยในชั้นเรียน การวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียน กลุ่มทักษะภาษาไทย มีการวิเคราะห์มากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตตามลำดับ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เบ็ค (Beck, 1992 : เว็บไซด์) ได้ศึกษาเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผลการศึกษาพบว่า ความเข้าใจในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนเป็นสิ่งสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างมาก ต่อครูผู้สอนในหลายวิชาและในทุกระดับชั้น แต่ยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาการสอนที่ทำให้ครูสามารถบรรลุผลจากการใช้การวิจัยเป็นส่วนประกอบในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพได้ ในการพัฒนาครูให้เป็นนักวิจัยที่ดีและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะเป็นนักวิจัยในชั้นเรียนได้ ต้องอาศัยเทคนิคในการวิจัยที่หลากหลาย จากการศึกษาพบว่าวิธีการที่ช่วยให้ครูเป็นนักวิจัยในชั้นเรียนต้องมียุทธศาสตร์ 3 ประการคือ 1) มีการวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) นำเสนอวิธีการวิจัยที่มีความสัมพันธ์กันกับ 4 วิธี (การสืบสวนวิธีการสอน การสืบสวนแบบร่วมมือ การคิดอย่างเป็นระบบ และการปฏิบัติอย่างเป็นวิทยาศาสตร์) 3) การแสดงการพัฒนาของตนเองที่เป็นนักวิจัยในชั้นเรียน โดยการนำเสนอโครงการวิจัยในชั้นเรียน

ทันเนอร์ (Turner. 1992 : เว็บไซต์) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับครูที่สอนภาษาอังกฤษในห้องเรียน : จะนำการวิจัยในชั้นเรียนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างไร โดยการสะท้อนความคิดจากครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา 9 แห่ง เกี่ยวกับช่องว่างในการปฏิบัติการวิจัยของครู ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนมาก ใช้ประสบการณ์สอนในอดีตมาใช้ในการตัดสินใจในการปฏิบัติการสอนในปัจจุบัน ครูส่วนมากมีความคิดเห็นว่าการดำเนินการวิจัยจะทำให้ค้นพบปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนได้ ส่วนข้อจำกัดของครูผู้สอนที่พบเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน คือ ขนาดของห้องเรียนที่ใหญ่โตเกินไปมีนักเรียนมากกว่า 30 คน พฤติกรรมของนักเรียน ไม่สามารถควบคุมได้และขาดการสนับสนุนและได้รับความร่วมมือ จากผู้บริหาร

เฟลด์แมน (Feldman. 1993 : เว็บไซต์) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครู ซึ่งเป็นการสำรวจวิธีที่ครูใช้ประสบการณ์ของตัวเองและจากเพื่อนร่วมงาน เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานภายใต้คำถามที่ว่า อะไรคือวิธีที่สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูภายใต้รูปแบบจำลองโปรแกรมของการวิจัยในชั้นเรียน โดยการเตรียมการของครู ผลการศึกษาวิจัยพบว่าความเข้าใจของครูสามารถพัฒนาได้ โดยผ่านการฝึกปฏิบัติจริงและการพัฒนาตนเอง เช่น ด้านการพูดคุย การใช้ความคิด การศึกษาอย่างเป็นระบบร่วมกับครูคนอื่น และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการว่ามีบทบาทสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาของครูและปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียน

เคลลี (Kelly. 1993 : เว็บไซต์) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนและการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ : การประเมินผลกระทบผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ และบุคลากรทั่วไปมีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับปัญหา 2 ปัญหา คือ การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นใหม่ด้วยเทคโนโลยีซึ่งดำเนินการโดยครูอธิบายถึงประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีในการสอนในชั้นเรียนด้วยความช่วยเหลือของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่าครูสามารถสร้างสรรค์ขั้นตอนการสอนที่ให้ประโยชน์มากที่สุด ในการใช้เทคโนโลยีการสอนภาษาอังกฤษ

ดิกกินส์ (Dickens. 1998 : เว็บไซต์) ได้ศึกษาทฤษฎีมุมมองเกี่ยวกับการปฏิบัติในด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยอธิบายถึงวิธีที่นักปฏิบัติใช้วงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมุ่งเน้นกระบวนการทำงานเป็นทีม และการศึกษาวงจรทีมของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยใช้ระเบียบวิธี ที่เป็นเอกภาพ และไม่เป็นลำดับขั้นตอน และการทำงานของทีมงานต้องปฏิบัติตามเค้าโครงของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการสะท้อนผล เพื่อให้สมาชิกของทีมงานสามารถปฏิบัติได้โดยอาศัยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และประสบการณ์เป็นเบื้องต้นของสมาชิกในทีม ซึ่งผู้ร่วมวิจัยต้องใช้เวลาคิดเห็น และการตรวจสอบ กระบวนการนี้

ในแต่ละระดับบุคคลตามเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ การศึกษานี้ให้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีที่นักปฏิบัติต้องใช้ภาษาเพื่อทำให้เกิดความหมาย และสร้างความ เป็นจริงเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของตน และใช้แผนภาพทางวิทยาศาสตร์เชิงปฏิบัติได้โดยแผนภาพ ได้แสดงให้เห็นว่าทฤษฎีการลงมือปฏิบัติงาน เช่น การได้รับความสำเร็จไม่ใช่ความล้มเหลว สามารถช่วยลดความไว้วางใจของสมาชิกในทีมของตน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้

โรบินสัน (Robinson, 2000 : เว็บไซด์) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ ในงานของครูระดับประถมศึกษา และระดับการนิเทศเชิงคลินิกในโรงเรียนระดับประถมศึกษา โดยเน้นการตรวจสอบว่า ความพึงพอใจในงานของครู มีความสัมพันธ์กับการนิเทศเชิงคลินิก และเพื่อเสริมสร้างความพึงพอใจในงานของครูให้เพิ่มมากขึ้น โดยการเพิ่มปฏิบัติการนิเทศ เชิงคลินิก กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษา 3 โรงเรียน ที่เป็นตัวแทนของโรงเรียน 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่ใช้การนิเทศเชิงคลินิกสูง ปานกลาง และต่ำ การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามการปฏิบัติ การนิเทศเชิงคลินิก ผลการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่าง 2 ใน 3 ของ โรงเรียนตัวอย่าง โดยโรงเรียนที่มีระดับการนิเทศเชิงคลินิกสูงและปานกลางมีคะแนนเฉลี่ยใน ปัจจัยด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับเทียบกับความพึงพอใจงานของครู แตกต่างกันทั้ง 3 โรงเรียน โดยสรุปเมื่อมีการใช้การนิเทศเชิงคลินิกเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับ สามารถ ทำให้ครูมีความพึงพอใจในงานมากขึ้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการพัฒนา ทักษะบุคคลเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับหน่วยงานทุกหน่วยงาน เพื่อพัฒนา บุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการทำงาน สภาพ โดยทั่วไปเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า ครูส่วนมากประสบปัญหาเกี่ยวกับ การดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน คือ ขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดทักษะในเรื่องการทำวิจัยใน ชั้นเรียน ขาดวัสดุอุปกรณ์และแหล่งวิชาการ ขาดการนิเทศติดตามผลและให้ความช่วยเหลือจาก บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน ขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษางานวิจัย ขาดงบประมาณ ที่สนับสนุนให้ครูดำเนินการวิจัยที่เพียงพอ ส่วนด้านความต้องการที่จะพัฒนาตนเองของครู ด้านการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในด้านการวิจัยในชั้นเรียน เป็นอย่างมาก เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะในด้านการวิจัยในชั้นเรียน สามารถ ทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนที่ตนเอง รับผิดชอบได้ โดยต้องการการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา ในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน และแหล่งศึกษาค้นคว้างานวิจัย